

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

2017. gada 23. decembris – 2018. gada 12. janvāris

Nr. 48 (1514)

Nākamais numurs
13. janvārī

Priecīgus Ziemsvētkus!

Mīlie kristīgie draugi, mīlie latvieši!

Varbūt Jūs līdz ar mani priecāties, ka vismaz Ziemsvētku svētku vakara dievkalpojuma Bībeles lasījumi abām evaņģēliski luteriskām Baznīcām (arī ja tām nepiederat) daļēji ir tie paši. Gribētos rakstīt, vismaz kaut kas! Tā Apustuļa Pāvila vēstule Titam 2,11-14 mēs kopā lasām:

11 Dieva glābēja žēlastība ir atspīdējusi visiem cilvēkiem, 12 tā mūs audzina, lai mēs atmestu bezdievību un pasaulīgās iekāres un

lai mēs dzīvotu šajā laikā saprātīgi, taisni un godbijīgi, 13 laimīgā cerībā un gaidāmi uz lielā Dieva un mūsu glābēja Jēzus Kristus godības atklāšanos. 14 Viņš sevi ir nodevis par mums, lai mūs izpirktu no visas ļaundarības un šķīstītu sev par izredzētu tautu, dedzīgu uz krietniem darbiem.

Ne tikai Ziemsvētku, mums kristiešiem, Jēzus Kristus dzimšanas dienas priekšvakarā mēs esam aicināti sevi pārbaudīt, bet arī visā mūsu dzīvē, neatkarīgi no kalendāra un jebkādas Baznīcas piederības. Pārbaudīt, vai tik tiešām

esam pildījuši to, ko mūs aicina darīt mūsu ticība. Un jau mierīgais jautājums kļūst provokatīvs! Kāda ticība, kāda Baznīca? Mums tādu ir daudz, un vispār Baznīca (s) taču ir šķirtas no valsts – punktum!

Kam īsti ticam? Vai, piemēram, ticam, ka pirms 500 gadiem saktā un vēl nenobeigtā Reformācija bija vajadzīga vai, kā pat kāds augsts luteriskās Baznīcas kungs saka, ka tā esot Kristus miesas ievainošana, tā tad bijusi nevajadzīga?

Vai varam nākamajā gadā svinēt mūsu valsts 100 gadu jubileju? Kā

nekā puse laika pavadīta okupācijā.

Par Reformāciju saka, it īpaši, nu jau aizgājušajā gadā bieži pieminēja, ka Baznīcai vienmēr ir jāatjaunojas (*ecclesia semper reformanda*). Tad jautājums sakarībā ar valsts redzējumu, vai ar valsti nav tāpat, ir neizbēgams. Jeb vai mēs drikstam un varam palikt, kādi esam? Vai minētām “valdošām struktūrām” un daudzām “ticībām” nebūtu jāatmet, kā to apustulis Pāvils raksta: *bezdievība un pasaulīgās iekāres un būtu jādzīvo šajā laikā saprātīgi, taisni un godbijīgi?*

Valsts pilsoņu dažādām sociālām grupām (kopām) varētu jautāt to pašu. Vai mēs varam pieļaut un pieņemt to pašu rīcību un domāšanas veidu, kādi valdīja nebrīvības laikā?

Mums visiem pieder norādījums un solījums, ka tur, kur pieņemta Jēzus Kristus mācība un, lai cik paradoksi tas arī izklausās, Viņa dzimšanā, kā arī nāvē, pastāv, iedarbojas un redzams top Viņa atpestīšanas spēks un cerība Viņa atkal atnākšanā visiem, neatkarīgi no ticības vai konfesionālas piederības.

Viņš sevi ir nodevis par mums, lai mūs izpirktu no visas ļaundarības un šķīstītu sev par izredzētu tautu, dedzīgu uz krietniem darbiem.

Ļausim, lai Viņš mūs uzrunā un mūsu sirdis aizkustina bērnu nevainībā, lai mēs Viņu pieņemtu bez aizspriedumiem, kā bērni to dara, un iemācītos šķirt labu no ļauna un mums un mūsu valstij pieņemamu vai peļamu, bez naida, bet taisnībā un patiesībā!

Pieņemsim Viņu, kā mēs esam pieņemti!

Gaišus Kristus dzimšanas svētkus, lai kur Jūs būtu!

Jūsu prāvests Klāvs Bērziņš

Par personu, kas “piestrāvo telpu”

LIGITA KOVTUNA

Uzņēmējs Dr. Visvaldis Dzenis dāvina 100 “Laika” abonementus Latvijas Simtgadei

Šā gada Valsts svētkos saņēmu divas necerētas, pagodinošas un iepriecinošas dāvanas – PBLA Atzinības rakstu un gluži praktisku, bagātīgu dāvanu *Laikam* no mūsu uzticamā lasītāja un drauga, uzņēmēja Visvalža Dzeņa. Cītešu viņa vēstuli:

“Lauj man palīdzēt, piesakot 100 (vienu simtu) abonentu uz 2018. gadu! Šo abonentu izmaksā ir Latvijas uzņēmuma SIA “Kokpārstrāde-98” ziedojums *Laikam* valsts 100 gadu jubilejas atcerē 2018. gadā.”

Par SIA “Kokpārstrāde-98” *Laiks* ir savulaik rakstījis, uzņēmuma vārds ir daudz kārt izskanējis latviešu sarīkojumā, svētku un daždažādu citu norišu atbalstītāju vidū kā Latvijā, tā arī Amerikā. Pats Visvaldis un viņa dzīvesbiedre Sigrīda gan nekad neapņēma “priekšplānos”, bet naudas summas, ko viņu uzņēmums ziedojis, ir iespējamas. Latvieši Amerikā Visvaldi pazīst kā vīru, kas saviem spēkiem un ar savu galvu spējis īstenot vērienīgas idejas un nopelnītājā dāsnī dalījies. Arī manā personīgajā pieredzē ir Dzeņu ģimenes siltā atsaucība, kad 2006. gadā kopā ar Latvijas Radio bērnu ansambli “Dzeguzīte” viesojāmies Katskiļos. Citkārt, tiekoties Rīgā, Visvaldis man “iemācīja” kādu teicienu, ko dzīvē bieži atkārtoju

skali un klusiņām pie sevis: “Par brīvu ir tikai siers slazdā”. Tiktāl personiskais. Bet gluži objektīvi – Latvijā, netālu no Siguldas, Allažos, ir uzplaucis vērā ņemams kokapstrādes uzņēmums, minētais SIA “Kokpārstrāde-98”, tāpat dibināts jau 1998. gadā, kad investori, tostarp no tautiešu vidus, tēvzemes tautsaimniecībā ienāca bikli. Atminos savu pirmo ierašanos un reportāžu – Allažu uzņēmumā sakārtotā ražotnē pie tolaik ļoti modernām iekārtām strādāja vietējie cilvēki, administrācijas telpas savukārt raksturojamas kā pieticīgas, taču jau tad darbojās ēdnīca. Ražotnes vadītājs Gunārs Dzenis (kas uzņēmumu vada joprojām) izvadāja mani pa visu teritoriju, un fakts, kas man visspilgtāk iegūla atmiņā, bija tā sauktā “beztalikumu ražošanas”. Proti, Dzeņa uzņēmumā nebūtībā neaizgāja pat ne zāģu skaidas – tās, glīti sapresētas, aizceļoja pie kamīnu kurinātājiem Eiropā. Šai pēcpadomju zonā tas bija atzīmēšanas vērts fakts. V. Dzenis īstenībā ienāca Latvijā ar jaunu ražošanas kultūru.

Visvaldis mūsu sarunās vienmēr ir atzīmējis arī faktu, ka viņam ir ļoti paveicies ar Latvijas radiem, kuri patiešām prata paņemt Amerikas radnieka investīciju un to audzēt spēkā. Šobrīd

uzņēmumā tiek nodarbināti 300 vietējie iedzīvotāji, “Kokpārstrāde-98” ir lielākais nodokļu maksātājs Siguldas novadā, kas tās kasē iepludina aptuveni 5 (piecus) miljonus eiro gadā. Visvaldis to vērtē tā: “Šāda attīstība varētu izveidoties visos Latvijas novados, kur tiek saredzēta iespēja ražot, balstoties uz vietējo izejvielu, atsaucību un piestrādāšanu. Te nav nekā sensacionāla un spekulatīva. Turklāt peļņa paliek pašiem.”

Visvaldis Dzenis nav tikai pragmatisks uzņēmējs, kā varētu

likties, skatot viņa uzņēmuma finansiālos rādītājus. Atminos, ka viņš bija pirmais no Amerikas tautiešiem, kas sapulcēja un atveda uz Latviju 16 (!) savas kuplās ģimenes locekļus. Mazmeita Melisa pēc šā brauciena bija viena no pirmajām “bezdelīgām”, kuŗa vasarā strādāja Latvijā – Okupācijas muzejā un Turaidas “Kungu rijā”. Tiekoties ar “Sveika, Latvija!” brauciena dalībniekiem, ik pa laikam nācies iepazīties ar kādu no Dzeņu dzimtas atvasēm. Jo Dzeņiem patriotisms saistās ar gluži praktisku darbo-

šanos Latvijai. Visvaldis: “Ir svarīgi zināt savas zemes pagātņi, bet tikpat svarīga ir organizēta priekšstata izveidošana par valsts mēroga uzdevumiem un zināšana, kā to veikt. *Nākotnes nams* šim nolūkam ir priekšzīmīgs sauklis.

Dzimtenē man izdevās atrast un atrast cilvēkus vēlēšanos būt nākotni saviem spēkiem, – viņi ieraudzīja “mākoņa saulaino maliņu”. Laikraksti un grāmatas ir savādāka “prece” nekā tas, ko es daru. Kā vēsture mums dažkārt stāsta, dažkārt ir vajadzīga tikai viena persona, kuŗa piestrāvo telpu ar to, ko sabiedrība vēlas, vai kam sabiedrība ir “nogatavojusies”. Piemēram, *Nākotnes nama* projekcijas mobilizēs tos, kam Baltijas jūras piekraste ir vairāk nekā zemes strēmele kaut kur pasaulē. Mēs nevaram bezgalīgi raudāt par mūsu dzimtas zemes neseno okupāciju – mēs esam to piedzīvojuši jau kopš 12 gadsimta. Tā mums ir veda lieta, un no ārzemnieku līdzjutības apliecinājumiem mums liela labuma nav. *Nākotnes nama* doma ir mūsu rokās, un, tikai to piepildot, mēs kļūsim, par ko mēs vēlamies būt.”

Izjūst paldies par atbalstu mūsu *Laikam*! Lai veicas darbi arī turpmāk, lai turas veselība un spars!

Minchenes draudze iesāka jauno Baznīcas gadu

MĀRTIŅŠ BĒRZIŅŠ

Minchenes Latviešu Luterāņu draudze iesāka jauno Baznīcas gadu 10. decembrī ar Dievkalpojumu mācītājas Dr. Ilzes Kezberes-Härle vadībā, *Augustinum Neufriedenheim Simeona kapella, Stiftsbogen 74, 81375 München*. Atbilstoši šīs dienas sprediķim draudze dziedāja: “Nū kristus draudze, liksmojies: Jauns baznīcgads ir iesācies” un “Ak, nāci, nāci, Dievs pie mums un esi mūsu patvērumš.”

Dievkalpojumā ar iesvētībām uzņēma Artu Zuļģi kā jaunu pilntiesīgu draudzes locekli. Viņa kopā ar draudzi svinēja Svēto Vakarēdienu.

Dievkalpojumu kuplināja Minchenes latviešu jauktais koris “Laima” diriģenta Linarda Kalniņa mākslinieciskā vadībā nodziedot: “Prieks pasaulei”, “Ak, tu

Mācītāja Ilzes Kezberes-Härle ar Artu Zuļģi

priecīgā”, “Engēlus mēs dzirdējam”, “Mūsu Tēvs”. Dievkalpojumu pie ērģelēm pavadīja Vladimirs Štaingards.

Dievkalpojumu beidzot, visi vienoties dziedāja “Klusa nakts, svēta nakts!”. Pēc tam visi noklausījās Arch. Laumas Zušēvičas vēlējumus draudzēm.

Korim pateicās par piedalīšanos dievkalpojumā, pasniedzot diriģentam ziedus. Ar ziediem un dāvanām arī apsveica jauno draudzes locekli.

Ar šo dievkalpojumu pēc 10 gadu kalpošanas no Minchenes draudzes atvadījās mācītāja Dr. Ilze Kezberes-Härle, jo viņu nākotnē gaida citi pienākumi. Dažam draudzes loceklim vai draudzes darbiniecei, dzirdot pirmo reizi šo ziņu, acu kaktiņā pamirdzēja maza asariņa. Galvenokārt

jaunām māmiņām, savu jauno dzīvi sākot un iekārtojot, mācītāja ar savu dziļo iejūtību un mīlestību bija liels garīgs atbalsts. Draudzes priekšniece Kaiva Rechmane, pasniedzot mazu dāvanu, pateicās draudzes vārdā par pagājušo gadu sadarbību un novēlēja visu to labāko nākotnes gaitās.

Nākamajā dievkalpojumā 21. janvārī ar prāvesta Klāva Bērziņa piedalīšanos amatā ievēdīs jauno Minchenes draudzes mācītāju Rinaldu Gulbi.

Ceļā uz tuvo kafejnīcu daba bija sagādājusi mazu pārsteigumu. Dievkalpojuma laikā bija sācis snigt, un tagad viss bija pārklāts ar baltu pūkainu segu. Ar pārrunām un kopīgām dziesmām nākamās stundas aizritēja nemanot.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

Latvija
100Ar vērienīgu programmu
svinēs Baltijas valstu Simtgades

2018. gadā visas trīs Baltijas valstis – Latvija, Lietuva un Igaunija – svinēs simt gadu jubileju, un simtgades svinību ietvaros Baltijas valstu nacionālie operas un baleta teātri sniegs viesizrādes kaimiņvalstīs, informējuši Latvijas Nacionālās operas un baleta pārstāvji.

24. februārī savu simtgadi svinēs Igaunija, un jau dažas dienas vēlāk – no 27. februāra līdz 1. martam – Latvijas Nacionālajā operā viesosies Igaunijas Nacionālā opera. 27. februārī varēs noskatīties pirmo igauņu baletu “Naudas gars”. 1943. gadā pirmizrādītā baleta komponists ir Eduards Tubins. Rīgā būs skatāms baleta jaunākais – 2015. gada – iestudējums, kas choreografs un režisores Marinas Kesleres interpretācijā meklē attaisnojumu, kāpēc naudas nekad nav gana. 28. februārī Igaunijas Nacionālās operas un baleta trupu mākslinieki uzstāsies Galā koncertā, kurā viņiem pievienosies viens vai vairāki Latvijas mākslinieki.

Baltijas valstu Simtgades svinību
apspriešanas sanāksmē. Vidū –
Latvijas kultūras ministre Dace
Melbārde

Savukārt Tallinā Latvijas Nacionālās operas Galā koncertā varēs dzirdēt LNO vadošos solistus gan ar klasiskās opermūzikas, gan ar latviešu operu repertuāru.

***

Sola Baltijas valstu
Simgades gadā pievērst
tām īpašu uzmanību

Eiropas Komisijas (EK) prezidents Žans Klods Junkers solījis nākamgad īpašu uzmanību pievērst Baltijas valstīm, kas svinēs savu valstiskuma simtgadi. “Es personiski 2018. gadā pievērsīšu lielu uzmanību Igaunijai, Latvijai, Lietuvai un Rumānijai, jo 2018. gadā šīs valstis svinēs savu simto dzimšanas dienu,” viņš uzsvēris savā ikgadējā runā par stāvokli Eiropas Savienībā. “Tiem, kuri vēlas mainīt mūsu nākotni un mūsu kontinentu, ir jāzina mūsu vēsture, mūsu kopīgā vēsture,” viņš norādījis. “Tas ietver šīs četras valstis, bez kurām Eiropa nebūtu pilnīga.”

***

Latvijas paviljons 57. Venēcijas
mākslas biennālē lielā cienā

Šī gada Latvijas paviljona ekspozīciju “Miķelis Fišers: Kas sliktis var notikt” no 11. maija līdz tās slēgšanai 26. novembrī apmeklēs 230 000 skatītāju. Tas ir līdz šim lielākais Latvijas ekspozīcijas apmeklējums pasaulē nozīmīgākajā mākslas biennālē. Paviljonu

novērtējuši arī starptautiskie mākslas mediji. Jau dažas dienas pēc atklāšanas Latvijas paviljons iekļuva kultūras portāla *The Upcoming* topa desmitniekā. Recenzente Anna Sotere atsauksmi beigusi šādi: “Nevairoties no humora, ekspozīcija norāda uz tām ekscentriskajām lietām, no kurām cilvēciskās būtnes nobīstas, saskaroties ar patiesi satraucošām pārmaiņām mūsu vidē un valdībās.”

Miķelis Fišers un Inga Šteimane
// Foto: Agnija Grigule

Savukārt ietekmīgais medijs *The Calvert Journal*, kas veltīts Austrumeiropas, Krievijas, Balkānu un Centrālās Eiropas mākslai, secināja, ka Fišera veikums ir “iespējams, viens no humoristiskākajiem un trascinākošākajiem Jauno Austrumu piedāvājumiem šā gada biennālē” un iekļauj to vienpadsmit ieteikto sarakstā. “Viņa darbu mērķniecīgā daudznozīmība ļauj tiem izvairīties no jebkura vienkāršota skaidrojuma vai tiešas nozīmes attiecīguma, un tieši tas galu galā ir tik atsvaidzinoši,” secina topa autore Anna Harisone. Populārais resurss *Artnet.com* vienam no Miķeļa Fišera kokgrīzumiem piešķīris dažādi interpretējamās Dīvainākās gleznas titulu, savukārt *Medium.com* sadarbībā ar *Art Map London* raksta, ka Miķeļa Fišera “izstāde bija viena no nedaudzajām, kurai izdevies uzvert to, cik izcili absurda ir šodienas politiskā situācija”.

***

Iveta no Berlīnes – īstena latviete un kultūras vēstniece
Ivetas *Kuhls* ikdienu pāiet Vācijas galvaspilsētā Berlīnē, kur viņa strādā par zvērinātu tiesu tulku un labprāt organizē sarīkojumus Berlīnes tautiešiem. Šoruden Iveta piedalījies arī Kultūras vēstnieku apmācībās.

Par savām aktivitātēm Iveta stāstīja portālam *latviesi.com*. “Pirms 11 gadiem kopā ar citiem Berlīnes tautiešiem nolēmām, ka nepieciešama kāda regulāra kultūras aktivitāte, kur varam runāt dzimtajā valodā, tikties ar tautiešiem, kopīgi dziedāt. Esam biedrībā vairāki aktīvisti: priekšsēde Eiženija Veirīča, es, Andris Spalviņš un vēl

pāris domubiedru. Faktiski Berlīnē esam trīs tādi kā latvietības uzturēšanas balsti: mūsu reģistrētā biedrība, ev. lut. draudze ar mācītāju Tāli Redmani un Berlīnes latviešu bērnu un kultūras biedrība, ko vada Vinija Folkmane un kurā ir latviešu svētdienas skoliņa. Rīkojam kopīgu Jaņu svinēšanu, valsts svētku svinības, Ziemsvētkus. Jau vairākus gadus organizēju ciešā sadarbībā ar diasporas mūziķiem arī sarīkojumus Berlīnes letiņu tikšanās reizēs, par kuriem informācija rodama Latvijas vēstniecības Vācijā mājaslapā. Mēs tikko esam divas dienas svinējuši Latvijas 99. gadadienu. 17. novembrī bija ļoti vērienīgs sarīkojums – to rīkoja V. Folkmanes vadītā biedrība, uzstājās *Ilgi*, bija atnākuši teju visi Berlīnes latvieši. Nākamajā dienā uzstājās gan koris, gan dziesminieks Andris ar latviešu ziņģēm un slāģeriem. Kopā skatījāmies tiešraidī no salūta Rīgā, dziedājām himnu. Tautieši saka: ja 99. Latvijas dzimšanas diena svinēta divas dienas, tad Simtgade jāsvin trīs dienas vismaz.

***

Likteņdārzu atbalsta
Latvijas prezidenti,
populāri cilvēki un jubilāri

Likteņdārza atbalsta akcija “Salsīdi Latviju” turpinās arī decembrī, un nākamā gada pavasarī draugu alejā ieliktajiem atbalstītajiem bruģakmeņiem pievienosies šoruden ziedotie bruģakmeņi.

Patiess gods atbalstītāju vidū redzēt gan bijušos un esošos Latvijas Valsts prezidentus – Vairu Viķi-Freibergu, Raimonu Vējoni, gan sabiedrībā zināmus jaunus un aktīvus cilvēkus – dziedātāju, bērnu un jauniešu radošās studijas vadītāju Lienī Šomasi, aktieri Gintu Andžānu un citus. *Likteņdārza* atbalsta akcijā šogad aktīvi iesaistās ne tikai Latvijā dzīvojošie, bet arī tālu no dzimtenes mītošie tautieši. Viena no pēdējām nesavtīgajām un sirsnīgajām dāvanām *Likteņdārzam* ir ASV, Oregonas pavalstī, dzīvojošās latvietes Zintā Mekšs-Kūlītes ziedojums. Viņas aicinājums draugiem un radīem, svinot astoņdesmito dzimšanas dienu, bija pasniegt kopīgu dāvanu Latvijai un ziedot *Likteņdārzam*.

Likteņdārzu atbalsta ne viens vien pazīstams cilvēks. Piemēram, aktieris Gints Andžāns stāsta par savu dzimtu: “Mans vecaistēvs un viņa māsa arī tika izsūtīti uz Sibīriju. Jo es vairāk ar viņiem runāju un uzzinu, jo interesantāk. Es domāju – arī *Likteņdārza* sakarā – tas nav tikai akmentiņi ar vārdiem! Zem katra tā vārda, zem katra akmens ir tik daudz stāstu, dzīvju.”

Dziedātāja un bērnu, jauniešu radošās studijas vadītāja Liene Šomase: “Pirms gadiem es biju dzirdējusi, ka uz pussaliņas Koknesē ir vieta, kas ir liktenīga ar ļoti lielu nākotnes mājas sajūtu, vieta, kur var stādīt kociņus, nolikt savu

VĀCIJA. Latvijas vēstniece Vācijā Inga Skujiņa no 12. līdz 15. decembrim darba vizītē apmeklēja Bavārijas federālo zemi, kur tikās ar Bavārijas Landtāga amatpersonām, Bavārijas Tirdzniecības kameru, uzņēmējiem un fondu pārstāvjiem, kā arī latviešu diasporas organizāciju pārstāvjiem. Tiekoties ar Bavārijas Landtāga prezidentu Barbaru Štammu (*Barbara Stamm*), vēstniece Skujiņa uzsvēra Latvijas vēlni atbilstīt vēl ciešāku sadarbību ar Bavārijas federālo zemi kultūras un jo īpaši ekonomikas un tirdzniecības jomās. Landtāga prezidente Štamma atzinīgi novērtēja jau līdz šim sasniegto Latvijas un Bavārijas attiecībās un aicināja turpināt attīstīt sadarbību. Štamma kopā ar citiem Bavārijas Landtāga deputātiem jau vairākkārt apmeklējusi Latviju, t.sk. piedalījies 4. maija oficiālajos sarīkojumos.

SOMIJA. 14. decembrī Latvijas vēstniecībā Somijā notika Ziemsvētku sarīkojums bērniem un ģimenēm. Visiem klātesošajiem bija iespēja sadziedāties un iet rotaļās, kā arī cienāties pie kopīga svētku galda. Bērni zīmēja Ziemsvētku apsveikumus un izgatavoja papīra sniegpārslas. Dāvanās bērniem bija sarūpēti kārumi no Latvijas. Latvijas vēstniecība Somijā pateicas ģimenēm par atsaucību un aicinās tautiešus arī nākamajā gadā uz sarīkojumiem vēstniecībā. •12. decembrī Latvijas vēstniecībā Somijā norisinājās ikgadējais *Meetup Latvia* sarīkojums ar mērķi pārrunāt aktuālo un nākotnes sadarbību ekonomikas un kultūras jomā. Vēstnieks Uģis Bambi un LIAA biroja Somijā vadītāja Alise Barvika iepazīstināja klātesošos ar politiskajām un ekonomiskajām aktualitātēm Latvijas un Somijas attiecībās, savukārt Latvijas goda konsuli Somijā, Latvijas – Somijas tirdzniecības asociācijas un Rozentāla biedrības pārstāvji informēja par savām šī gada aktivitātēm un nākotnes plāniem.

FRANCIJA. Latvijas vēstnieks Francijā Imants Lieģis rīkoja pieņemšanu par godu Francijas Nacionālās Asamblejas Francijas – Latvijas draudzības grupas sanāksšanai jaunajā sastāvā. Tikšanās laikā vēstnieks sniedza īsu prezentāciju par Latvijas – Francijas sadarbības prioritātēm, īpaši akcentējot Francijas ieguldījumu mūsu reģiona drošībā, Latvijas atbalstu Eiropas reformu procesam, un iepazīstināja ar Latvijas prioritātēm ES reformu kontekstā. Tāpat vēstnieks iepazīstināja klātesošos ar gaidāmajiem pasākumiem Francijā Latvijas Simtgades kontekstā un meklēja atbalstu Latvijas mākslinieka Kurta Fridrichsona izstādes organizēšanai Parīzē.

LIETUVA. 12. decembrī Latvijas vēstniecībā Lietuvā viesojās Viļņas Universitātes Filoloģijas fakultātes Baltu akadēmijas vidusskolēni. Šī bija Baltu akadēmijas studentu rudens apmācību programmas nobeiguma nodarbība, kurās laikā Latvijas vēstnieks Lietuvā Einars Semanis jauniešiem sniedza lekciju par diplomāta darba misiju un specifiku, stāstīja par Latvijas vēstniecības Lietuvā vēsturi un šodienas aktuālajiem uzdevumiem un mērķiem. Latvijas vēstnieks Lietuvā E. Semanis sveica jauniešus ar apgūto mācību programmu un izsniedza diplomus. Viļņas Universitātes Filoloģijas fakultāte jau trešo gadu sadarbībā ar latviešu valodas aģentūru organizē Baltu akadēmijas nodarbības vidusskolēniem, ar mērķi raisīt vidusskolēnos interesi par baltu tautu valodas senajām saknēm. Jaunieši nodarbībās apgūst latviešu valodas gramatikas un leksikas pamatus, iepazīstas ar latviešu kultūrvēsturi, kā arī mūsdienu sabiedrības aktualitātēm.

akmentiņu. Tā ir vieta, kur tu vari aizbraukt, pastaigāties un kaut mazumiņu atstāt no sevis, atstāt daļu no sava latviskuma.”

Pēc nodibinājuma “Kokneses fonds” valdes priekšsēdes Valdas Auziņas sniegtās informācijas, *Likteņdārza* draugu alejā šobrīd reģistrēti 23 455 bruģakmeņi, kas ir pietiekami daļa no plānotajiem 113 000. *Likteņdārza* draugu alejas bruģakmeņiem pievienoti arī akmeņi ar visu Latvijas Valsts prezidentu un viņu dzīvesbiedru vārdiem. Aicinām veltīt bruģakmeņi kā dāvanu svētkos saviem mīļajiem – ģimenei un draugiem. To var izdarīt portālā www.draugiem.lv/likteendarzs/likteendarzs, www.likteendarzs.lv, kā arī veicot pārskaitījumu uz “Kokneses fonda” norēķinu kontu (viens bruģakmens – 15 eiro).

***

Vaira Viķe-Freiberga par savu
fotografiju Gadsimta albumā

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs (LNVM) aizsācis Latvijas Simtgadei veltītu “Gadsimta albuma” veidošanu, kurā var iesaistīties ikviens iedzīvotājs, interneta vietnē www.latvijasgadsimts.lv augšupielādējot vēsturiskas ģimenes vai dzimtas fotogrāfijas kopā ar to aprakstiem.

Viena no akcijas vēstnesēm ir bijusī Latvijas prezidente Vaira Viķe-Freiberga, kurā Gadsimta albumā ievietojusi savu īpaši nozīmīgo fotogrāfiju – mirkli no prezidentūras atvadām Dainu kalnā.

“Manā gadījumā tas ir foto no atvadām no tautas, kas negaidīti spontāni izvērsās ārkārtīgi aizkustinoši 2007. gada vasarā, kad beidzu divus savus prezidentūras termiņus. Biju astoņus gadus nostrādājusi kā Latvijas prezidente, bet Saeimā, sakot savu pēdējo runu, Saeimas priekšsēdis man pat nepateica paldies ne par uzrunu, ne kalpošanu Latvijai. Vienkārši pateica – tagad mēs pārejam uz dienas kārtības otro punktu,” stāsta Vaira Viķe-Freiberga. “Ļaudis to redzēja tiešraidē, daudzi bija šutuši par šo attieksmi.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Tāpēc tika noorganizēta absolūti spontāna brīvprātīgo akcija, kurā tika sūtīti ziedi uz Dainu kalnu, lai no manis kā prezidentes atvadītos. Tur tika izveidota milzīga saule ar milzīgiem gariem stariem. Ziedi plūda no visas Latvijas, un brīvprātīgie salika šo saulīti Dainu kalnā. Par šo būšu mūžam pateicīga, manās acīs visas manas ieguldītās pūles vairāk nekā atmaksāja," atceras bijusī prezidente.

***

Iniciatīva "Latvijas skolas soma"

"Latvijas skolas soma" ir lielākā valsts Simtgades dāvana vairāk nekā 200 000 Latvijas bērniem un jauniešiem. Sākot ar 2018. gada septembri, tās ietvaros ikvienam mūsu valsts skolēnam tiks nodrošināta iespēja izzināt un klātienē pieredzēt Latvijas kultūras un dabas vērtības, iepazīt dažādos laikos Latvijā radītās inovācijas un uzņēmējdarbības veiksmes stāstus.

"Latvijas skolas soma" ir lielākā valsts Simtgades dāvana vairāk nekā 200 000 Latvijas bērnu un jauniešu. Sākot ar 2018. gada septembri, tās ietvaros ikvienam mūsu valsts skolēnam tiks nodrošināta iespēja izzināt un klātienē pieredzēt Latvijas kultūras un dabas vērtības, iepazīt dažādos laikos Latvijā radītās inovācijas un uzņēmējdarbības veiksmes stāstus. "Latvijas skolas soma" veidota kā kompleksa, starpdisciplināra programma, kas apvieno resursus, lai stiprinātu jaunās paaudzes nacionālo identitāti, pilsoniskuma, valstiskās piederības apziņu un nacionālo identitāti, attīstītu kultūras izpratni un izpausmes kompetenci, paaugstinātu izglītības kvalitāti, kā arī mazinātu sociālo nevienlīdzību. Programmas mērķis ir nodrošināt Latvijas skolas vecuma bērniem un jauniešiem valsts garantētās izglītības iegūšanas ietvaros iespēju klātienē pieredzēt Latviju, izzināt un iepazīt Latvijas vērtības, kultūrtelpu un attiecības dinamiskā un jēgpilnā darbībā, tādējādi spēcīnāt piederības sajūtu un valstisko identitāti. "Latvijas skolas soma" veido būtisku Latvijas valsts Simtgades svīnību daļu, sniedzot ilgtspējīgu ieguldījumu brīvas, radošas un atbildīgas sabiedrības tapšanā.

***

Latvijas pilsoņu pienākumi kara vai militāra iebrukuma gadījumā

Aizsardzības ministrija

Aizsardzības ministrija (AM) sagatavojusi grozījumus Nacionālās drošības likumā, kuŗos uzskaitīti Latvijas pilsoņu pienākumi kara vai militāra iebrukuma gadījumā. AM rosina likumu papildināt ar jaunu pantu, kas paredz, ka kara vai militāra iebrukuma gadījumā valsts aizsardzības sistēmas darbī-

ba balstās uz visaptverošas aizsardzības principiem.

Jaunā norma paredz, ka katra pilsoņa pienākums ir pretoties agresoram ar visiem pieejamiem līdzekļiem, sniegt nepieciešamo atbalstu Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, valsts pārvaldes iestādēm, NATO vai ES bruņotajiem spēkiem un to vienībām apdraudējuma pārvarēšanā. Tāpat katra pilsoņa pienākums ir pildīt mobilizācijas pieprasījumus un atbildīgo iestāžu uzdevumus, īstenot pilsonisko nepakļaušanos, atteikties sadarboties ar nelikumīgajām valsts pārvaldes institūcijām un agresora bruņotām vienībām, atteikties dienēt un strādāt nelikumīgo pārvaldes iestāžu labā, atteikties no dalības nelegitīmās vēlēšanās vai tautas nobalsošanās. Pilsoņi, īstenojot pretošanās pasākumus kara vai militārā apdraudējuma pārvarēšanas laikā, ievēro starptautiskās tiesības.

Aizsardzības ministrija argumentē, ka jaunais pants nepieciešams, jo valsts pašsardzības pamatprincipi ir noteikti saskaņā ar Satversmes preambulu, ka "Latvijas tauta aizsargā savu suverēnitāti, Latvijas valsts neatkarību, teritoriju, tās vienotību un demokrātisko valsts iekārtu." Grozījumi izsludināti valsts sekretāru sanāsmē. Tie vēl būs jāskata valdībā un jāpieņem Saeimā.

***

Vēsturnieki atbalsta "čekas maiņu" nodošanu

Latvijas Nacionālajam arhīvam LPSR Valsts drošības komitejas zinātniskās izpētes komisija atbalsta Satversmes aizsardzības biroja esošo VDK dokumentu un Totalitārisma seku dokumentēšanas centra nodošanu Latvijas Nacionālajam arhīvam. Komisijas priekšsēdis aicina to paveikt jau līdz 2018. gada janvārim. Arhīvu zinātnē starptautiski atzītāis provenances princips paredz, ka dokumenti archivējami atbilstoši kārtībai, kuŗu noteicis to radītājs. Šajā gadījumā visi totalitārās okupācijas varas represīvās iestādes – Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas Valsts drošības komitejas – dokumenti būtu glabājami vienviet. Jau šobrīd Satversmes aizsardzības biroja atrodas mazāk nekā 0,2% no VDK dokumentiem, kuŗi atrodas Latvijas teritorijā, bet 99,8% ir Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts arhīvā, Personāla dokumentu valsts arhīvā, zonālajos arhīvos un tiesu arhīvos. Līdz ar to komisija atbalsta Visu Latvijai!/Tēvzemei un Brīvībai-LNNK likumprojektu. Jau 2017. gada aprīlī komisija aicināja 12. Saeimas Juridiskās komisijas priekšsēdi Gaidi Bērziņu un deputātu Andreju Judinu nodot Totalitārisma seku dokumentēšanas centru zinātniskajai institūcijai – Latvijas Universitātei. Diemžēl šis likumprojekts palika bez virzības.

***

Valsts prezidents tiekas ar Ukrainas parlamenta priekšsēdi

Nepieciešams turpināt starptautisko atbalstu reformu procesam Ukrainā, Rīgas pili tiekoties ar Ukrainas parlamenta priekšsēdi Andriju Parubiju, sacīja Valsts prezidents Raimonds Vējonis. Vē-

jonis atzinīgi novērtēja Ukrainas valdības sasniegto progresu reformu īstenošanā, tomēr vienlaikus norādīja, ka darāmā vēl ir daudz, īpaši tādās jomās kā tiesu vara, laba pārvaldība un cīņa pret korupciju. "Latvija ir atvērta sadarbībai jomās, kuŗas ir svarīgas Ukrainas ilgtermiņa attīstībai un kuŗas Latvijai ir ievērojama pieredze – laba pārvaldība, tai skaitā pretkorupcija, pašvaldību attīstība, kā arī Eiropas Savienības (ES) standartu pārņemšana eksporta veicināšanai, jo īpaši lauksaimniecības sektorā," teica Vējonis, uzsverot, ka Latvijas un Ukrainas starpā izveidojusies cieša divpusējā sadarbība dažādās jomās. Amatpersonas bija vienprātīgas, ka dabasgāzes piegādes projekts *Nord Stream 2* ir pretrunā ar ES enerģētikas politikas mērķiem, kā arī Ukrainas interesēm.

***

Atkal piketē pret krievu skolu reformu

14. decembra pēcpusdienā uz protesta akciju bija sanākuši aptuveni 500 cilvēki. Viņiem līdzī, kā ierasts, bija plakāti, kas vēstīja par Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) virzītās reformas potenciālo ļaunumu. Protesti notika mūzikālā pavadījumā, daudziem sanākušajiem līdzī bija balti baloni ar tajos iekšā ieliktu gaismiņu. Akcija, kas šoreiz nodēvēta par "Gaismas gredzenu", sākās pie IZM ēkas, bet pēc tam protestētāji kolonnā devās uz Rīgas pili. Tur viņi pauda neapmierinātību ar Valsts prezidenta Raimonda Vējona bezdarbību mazākumtautību problēmu risināšanā. Tika pausts viedoklis, ka Vējonis nobijās brīdī, kad politiķi noraidīja viņa priekšlikumu par mazākumtautību statusa turpmāku nepiešķiršanu jaundzimušajiem. Tālāk protestētāji atkal virzījās iekšā Vecrīgā, gandrīz pie katras Ziemsvētku eglis izkļiedzot saukļus un aicinājumu gāzt izglītības un zinātnes ministru Kārlī Šadurski (*Vienotība*). Doma laukumā protesta dalībnieki nedaudz uzkavējās pie Ziemsvētku tirdziņa, kur viņi izpelnījās vairāku tirgotāju nosodījumu par savu rikoto akciju. Krievu skolu aizstāvji sola organizēt referendumu par mazākumtautību izglītības iestāžu autonomiju, tā kārtējā protestā pret pāreju uz izglītību latviešu valodā pastāstīja Latvijas Krievu savienības līdzpriekšsēdis Mirosļavs Mitrofanovs. Viņš skaidroja, ka, ņemot vērā izgāzušos mēģinājumus virzīt šādu iniciatīvu portālā *Manabalss.lv*, ideju tiks mēģināts īstenot referendumā veidā. Ar šādu piedāvājumu tika rosināts atgriezties pie 1919. gadā pastāvējušās kārtības izglītībā.

***

Vēstnieks Teikmanis sarunā ar ASV Transporta sekretāri Elainu Čao

12. decembrī Latvijas vēstnieks ASV Andris Teikmanis tikās ar ASV Transporta sekretāri Elainu Čao (*Elaine L. Chao*). Sarunā ar galveno ASV valdības transporta nozares amatpersonu vēstnieks stāstīja par Latvijas nozīmīgo lomu Baltijas reģiona transporta un loģistikas pakalpojumu nodrošināšanā. Latvijas dzelzceļa un ostu

infrastruktūra ļauj apkalpot lielāko kravu apjomu starp visām Baltijas valstīm, nodrošinot savienojamību starp Eiropu un Āziju.

Sekretāre E. Čao lūdza nodot sveicienus satiksmes ministram Uldim Augulim un pateicās par Latvijas ciešo atbalstu cīņā pret terorismu, jo īpaši par Latvijas karavīru dalību dažādās ārvalstu misijās. Sekretāre apstiprināja ASV vēlmi arī turpmāk cieši sadarboties ar Latviju transporta un loģistikas jomā. Vēstnieks A. Teikmanis sarunā īpaši uzsvēra Rīgas lidostas centrālo vietu Baltijas reģiona aviācijā, apkalpojot vairāk nekā pusi no visiem reģiona pasažieriem. Turklāt pēc lidostas paplašināšanās ar *airBaltic* flotes modernizācijas ar *Bombardier CS-300* lidmašīnām pasažieru skaits šogad varētu pārsniegt 6 miljonus, kas būtu jauns lidostas rekords. Vēstnieks izteica interesi paplašināt tiešo aviosatiksmi starp ASV un Latviju. Pēdējos gados ļoti strauji augošs bizness ir kruīza kuģu apkalpošana Rīgas pasažieru ostā. Kruīza tūristi no ASV (85,9 tūkstoši) tradicionāli veido nozīmīgu daļu no visiem kruīzu pasažieriem Rīgas ostā un 2017. gadā ASV tūristi ieņēma pirmo vietu starp visiem kruīzu tūristiem (28,5%) Rīgas pasažieru ostā. Sarunas nobeigumā vēstnieks minēja arī Baltijas un Latvijas transporta infrastruktūras projektu radītās iespējas ASV uzņēmējiem. Gan *Rail Baltica*, gan arī dzelzceļa elektrifikācijas projekts ir atvērti ASV uzņēmējiem.

***

Latvijas vēstniecībā Francijā pie latviešu bērniem viesojas Ziemassvētku vecītis

Kā katru gadu, arī šogad, Ot-rajā adventē, 10. decembrī, Latvijas vēstniecība Francijā rīkoja Ziemassvētku eglīti latviešu bērniem un viņu ģimenēm, lai kopā iedegtu eglītē svecītes, gaidot Ziemassvētkus.

Ziemassvētku vecīti gaidot, bērniem bija iespēja darboties radošajās darbnīcās: gatavot dažādus rotājumus, ar kuŗiem rotāt gan vēstniecības eglī, gan savas eglītes mājās. Mazākie bērni krāsoja zīmējumus un izgatavoja papīra sniegpārslīņas. Latviešu sestdienas skolas skolēni ar skolotāju palīdzību bija sagatavojuši jauku priekšnesumu Ziemassvētku vecītim, un visi kopā gāja rotaļās. Ziemassvētku dziesmas pieskan-dināja visu vēstniecību, un bērni minēja Ziemassvētku vecīša uzdo-

tās miklas. Vecīša dāvanu maisā bija Latvijas kārumi: šokolādes konfektes un piparkūkas. Šogad vecītis bērniem dāvināja latviešu rakstnieku grāmatiņas: Luīzes Pastores nesen izdotos mākslas de- tektīvstāstus lielākajiem lasītprātējiem, bet mazie bērni mājās devās ar jaunākajiem Biki Bukiem – latviešu dzejnieku dzejoļu grāmatiņām, kuŗas ilustrējuši latviešu mākslinieki. Latviešu bērnu pulks ar katru gadu aug aizvien lielāks, šogad vēstniecībā bija sapulcējušies vairāk nekā 50 bērnu.

***

Vējonis apžēlo

Neo un atbrīvo no soda

Valsts prezidents Raimonds Vējonis 18. decembrī apžēlojis Ilmāru Poikānu jeb Neo, kuŗš ar 60 stundām piespiedu darba tika notiesāts lietā par neatļautu datu lejupielādi no Valsts ieņēmumu dienesta (VID) Elektroniskās deklarēšanas sistēmas (EDS).

"Lai gan Ilmārs Poikāns ar savu rīcību ir pārkāpis likumu, sabiedrības ieguvums ir bijis ievērojami lielāks nekā viņa nodarījuma sekas. Tas ir sekmējis atklātību un caurspīdīgumu valsts pārvaldē, kā arī pievērsis uzmanību valsts informācijas sistēmu drošībai," norādījis Valsts prezidents.

***

Madonna tērpjas Latvijas dizainera tērpos

Pasaules popdīva Madonna beidzamajā laikā bieži tērpusies Londonā tik populārā zīmola *FYODOR GOLAN* tērpos. Bet varam būt lepni, jo šī zīmola pirmsākumi meklējami Latvijā.

FYODOR GOLAN radies Latvijas un Izraēlas draudzības rezultātā – tieši šis ir izcelsmes valstis veiksmīgā zīmola radītāju tandēmam – *Fyodor Podgorny* (Latvija) un Golanam Fridmanam (Izraēla). Dizaineri spēlēs ar krāsām, ģeometriskām figūrām un manipulē ar audumu un jaunajām tehnoloģijām. Dizaineru radītie tērpi ir koši, izaicinoši un avangardiski – tieši radīti, lai spilgti paustu savu personību pasaulē. Tieši tāpēc Madonna šos tērpus ne vien izvēlas fotosesijām un uzstāšanās brīžiem, bet arī laikam privātajā dzīvē – draugu kāzām un citiem sarīkojumiem!

Ziņas sakopojis P. Karlsons

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS GORDONS

Acimredzot “nacionālais līderis” – tas ir jauns Krievijas Federācijas prezidenta tituls – fiziski turas labi un ir enerģijas pilns: pirmdien, 11. decembrī, viņš no rīta piezemējās Sīrijā, kur pieņēma sava ekspedīcijas korpasa kaņavīru parādi un lielījās, ka viņa bruņoto spēku divu gadu misija spīdoši izdevusies (asiņainais Asads saglabā varu, Kremlis pamatīgi nostiprinājies Vidusjūras piekrastē), ap pusdienas laiku viņam Kairā sarīkoja pieņemšanu Ēģiptes prezidents – ģenerālis Fatahs el-Sisi, un

pievakarē viņu Ankarā, var teikt, karaliski uzņēma Turcijas prezidents Redžeps Tajips Erdogans, ar kuŗu Putins šogad ticis jau septīto reizi.

Ne velti laikraksts “Washington Post” konstatē: “Putins pars spēlē (*is outplaying*) Trampu Tuvajos Austrumos.”

Šai sakarā vērts citēt kādu imperiski noskaņotu Maskavas publicistu, kurš plātās: “Kamēr NATO tanki tuvojas Pleskavas apgabala robežām, mūsu Vidusjūras eskadra, kurā ietilpst lielākie un mo-

dernākie kaŗakuģi, no Tartusas (Sīrijā) met izaicinājumu ASV Sestajai flotei (kuŗas bāze ir Neapolē).”

Putina 11. decembra vienas dienas vizītei trijās valstīs 14. decembrī sekoja viņa 13. pēc kārtas tradicionālā preses konference. Maskavas “Pasaules tirdzniecības centra” lielajā zālē bija sanākuši 1640 žurnālisti, lai sekotu Krievijas Federācijas prezidenta atbildēm uz (tikai retumis gluži spontāniem) auditorijas jautājumiem.

Jautāts par Krievijas iejaukšanos

Donalda Trampa priekšvēlēšanu kampaņā, Putins to, protams, kategoriski noliedza. Viņaprāt, Tramps gribējis sadarboties ar Krieviju, bet viņa ienaidnieki izmantoja šo “absurdo mītu”, lai pēc viņa ievēlēšanas apšaubītu Trampa leģitimitāti prezidenta amatā.

Krievija, uzsvēra Putins, “neatziest Ziemeļkorejas kodolstatusu”, taču viņš to “var saprast”, jo “pēc Lībijas un Irākas” (pēc Kadafi un Sadama Huseina gāšanas) viņi vēlējas būt droši par savu valsti.”

Diezgan asa bija vārdu apmaiņa

ar Kseniju Sobčaku, kuŗa bija ieradusies nevis kā kandidāte prezidenta vēlēšanās, bet kā žurnāliste. Kad viņa pārmeta, ka varas iestādes liek visādus šķēršļus korupcijas apkarošanas Navaļņijam, Putins atcirta: “Vai jūs gribat jaunu Maidanu?” Viņš lika saprast, ka “opozīcija bez pozitīvas programmas” (domāts Navaļņijs) novedīsot pie “maidaniem Krievijas pilsetas, un ielās skrāidīsot visādi saakašvili (ar mazo burtu).

Putina bažas arī “var saprast”, vai ne?

KĀRLIS STREIPS

Ši ir pēdējā reize, dārgie Laika un Brīvās Latvijas lasītāji, kad Jūs uzrunāšu pirms 2017. gada beigām, tāpēc šķiet pareizais brīdis atskatīties uz aizgājušā gada notikumiem un arī mazliet padomāt, kas mūsu valsti sagaida nākamajā gadā.

Politikā šogad lielākais notikums bija pašvaldību vēlēšanas 3. jūnijā. Rīgā bija visas cerības, ka izdosies gāzt to tandēmu, kāds galvaspilsētā bija saimniekojis iepriekšējos divos sasaukumos ar nūdien nevienu nozīmīgi vērtējamo *Saskaņas* pārstāvi Nilu Ušakovu priekšgalā. Minēto astoņu gadu laikā Rīgas pašvaldība bieži vien bija pazīstama dažādu skandālu un izšķērdības kontekstā. Pret korupciju, kuŗu savulaik Korupcijas novēršanas un apkārošanas biroja amatpersona Jūta Strīke pašvaldības kontekstā nosauca par “sistēmisku,” domes izturēšanās bija nevēlīga, un tas ir maigi teikts. Izšķērdības gadījumā bija gan pasakaini dārgais Dienvidu tilts Rīgā, kā arī uzņēmums *Rīgas satiksme*, kuŗš katru gadu prasa arvien pieaugošas dotācijas, jo darīt to, kas sabiedriskā transporta gadījumā šķīstu pagalam loģiski – pacelt biļešu cenas – neviens politiķis neuzdrīkstas. Tā rezultātā arī nākamgad minētā subsīdija aprīs teju vai 10 procentus pašvaldības budžeta.

Lasītāji atcerēsies – gāzt Ušakovu neizdevās, lielākoties tāpēc, ka latviešu elektorātam kārtējo reizi tika piedāvāta vesela plejāde dažādu partiju, Rīgā bija 11 dažādi saraksti, mandātus pašvaldībā ieguva tikai pieci. Tiesa, vēlētajī pamatīgi sodīja tās četras partijas, kuŗas Rīgas domē bija iepriekšējā sasaukumā. *Saskaņas* un *Gods kalpot Rīgai* kopējais saraksts ieguva par septiņiem mandātiem mazāk nekā iepriekš, lai arī iegūtie 32 mandāti ļāva saglabāt kontroli domē, kuŗā kopumā tādu ir 60. Vietas arī zaudēja *Vienotība* un Nacionālā apvienība (NA), savukārt pirmoreiz galvaspilsētas pašvaldībā iekļuva Latvijas Reģionu apvienības (LRA) un partijas *Latvijas attīstībai* kopējais saraksts,

kā arī *Jaunā konservatīvā partija* (JKP). Pēdējo, starp citu, pārstāv jau minētā Jūta Strīke, kuŗa kļuva par pašvaldības deputāti un visu laiku kopš tam ir sūdzējusies par to, ka attieksme no valdošās partijas ir tāda pati, kāda tā vienmēr ir bijusi – opozīciju būtībā ignorēt pavisam un darboties pa savam. Protams, ar tikai 32 vietām tā nevar būt tikpat patvaļīga, kāda tā iepriekš bija ar 39 mandātiem, bet tomēr.

Noteikti, par pagājušo gadu domājot, arī ir jāpiemin tenisistes Aļonas Ostapenko sensacionālā uzvara Francijas atklātajās meistarsacīkstēs šā gada jūnijā. Tāpat mūsu valsts sportisti aktīvi gatavojas nākamā gada februārī paredzētajām Ziemas olimpiskajām spēlēm Dienvidkorejā. Tur pilnīgi noteikti ļoti labas izredzes būs mūsu nu jau leģendārajam skeletonistam Martinam Dukuram, kuŗš pirms pāris nedēļām izcīnīja zelta medaļu no iepriekšējām spēlēm Sočos, kur viņš sākotnēji ieguva sudraba medaļu, bet tad uzvarētājs krievs tika ierauts Krievijas masīvajā dopinga skandālā, un medaļa viņam tika atņemta. Tāpat labas izredzes ir mūsu kamanīņu sportistiem, kuŗi tā pašā iemesla dēļ arī pakāpās pa vienu pakāpienu augstāk uz pjedestāla. Turēsim visi iekškus!

Nākamgad, protams, galvenais notikums būs Latvijas Republikas simtgade. Tās sakarā jau labu laiku mūsu valsti notikuši visdažādākie sarīkojumi un pasākumi, un nākamā gada laikā to skaits pieaugs vairākkārt, kulminējot, protams, 18. novembrī. Vasarā būs Dziesmu un deju svētki, būs daudz citu kulturālu, izglītojošu un izklaidējošu piedāvājumu. Katrā gadījumā, ja lasītājiem ir rociņa, nākamgad noteikti vajadzētu posties uz Latviju, jo simtgade, protams, būs tikai vienreiz, un tā būs diena, kurā ar lielu pateicību varēsim pieminēt tos, kuŗi pirms 100 gadiem un par spīti pagalam nepateicīgiem apstākļiem tomēr uzdrīkstējās pulcēties tagadējā Nacionālajā teātrī Rīgā un pasludināt savas valsts neatkarību.

Vien dažas nedēļas pirms simtgades savukārt būs 13. Saeimas vēlēšanas. Patlaban šajā ziņā ir pārāgi nākt ar kaut kādām prognozēm, jo partijas joprojām ir, tā teikt, apostīšanas procesā, skatoties, kur varbūt varētu veidot kopējus sarakstus. Tas būtu tikai svētīgi, ja oktobrī piedāvāto sarakstu skaits būtu krietni mazāks, nekā tas ir bijis citugad. Ir skaidrs, ka *Saskaņa*, kuŗas skats allaž bijis vērstis vairāk Austrumu nekā Rietumu virzienā, ir ar savu stabilo elektorātu, savukārt otrā pusē ir visi pārējie. Ideoloģisku atšķirību starp tā dēvētajām latviskajām partijām īpaši daudz nav, gribas cerēt, ka tās, kuras nūdien var atrast kopsaucēju, tā arī darīs. Starp citu, gribu cerēt, ka Latvijas pilsoņi ārzemēs, kuŗi cer piedalīties vēlēšanās, ļoti rūpīgi pārdomās savu izvēli. *Vienotība*, par kuŗu citugad ir vēlējuši ļoti daudz pilsoņu ārzemēs, patlaban ir uz iznīcības robežas, lai gan varbūt tai izdosies atkopties. Paskatieties, ko

piedāvā citi politiskie spēki, tajā skaitā tādi, kas dibināti tikai nesen. Katrā gadījumā neļausim *Saskaņai* iegūt pietiekami daudz vietu, lai koalīcija ar tās dalību nebūtu pat teorētiski iespējama!

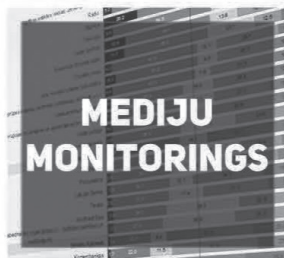
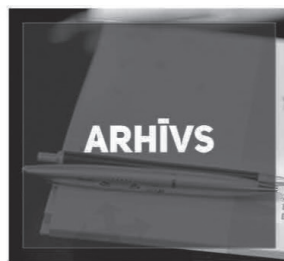
Pasaulē aizgājušais gads bijis nemierīgs. Uzdarbojies Ziemeļkorejas diktators ar savu kodolprogrammu, tādēļ, starp citu, pasaulē ir valstis, kuŗas mazliet šaubās par minēto olimpisko spēļu rīkošanu tik netālu no naidīgā kaimiņa robežām. Lielbritānija visa gada gaŗumā ir mocījusies ar izstāšanos no Eiropas Savienības, tikai gada beigās tika sarunāts, ka sarunas turpināsies, taču viegli tas nebūs ne Londonai, ne Briselei.

Eiropā bailes, ka Amerikas vēlēšanām un tā dēvētajam *Breksita* referendumam varētu sekot cita veida trakums, izrādījās nepamatotas. Francijā radikālā Marina Lepēna iekļuva prezidenta vēlēšanu otrā kārtā, bet tad smagi zaudēja Emanuelam Makronam. Vācijā radikāli noskaņota partija

pieaudzēja vietu skaitu Bundestāgā, bet ne pietiekami, lai kaut ko īpaši ietekmētu. Tiesa, Berlinē izrādījies negaidīti grūti sastādīt valdošo koalīciju. Ir arī tas apstāklis, ka Austrijā radikālās Brīvības partijas kandidāts prezidenta vēlēšanās šauri zaudēja, taču parlamenta vēlēšanās partija ieguva tik daudz atbalsta, ka pirms pāris dienām valsts prezidents apstiprināja valdības koalīciju ar tās līdzdalību. Pēdējo reizi, kad tā kaut kas notika, Eiropas Savienība pret Vīni vērsa visai stingras sankcijas, redzēsim, kas notiks šoreiz. Radikāļi turpina valdīt Polijā un Ungārijā, abos gadījumos tiek apspiesta preses brīvība, pārvaldes sistēma kļuvusi arvien autoritārāka un kašķīgāka attiecībās ar pārējo Eiropu.

Katrā gadījumā, paldies, lasītāji, par aizgājušo gadu. Lai Jums visiem visgaišākie Ziemsvētki, lai zem eglītes atrodas tieši tas, ko sirds kāro. Un lai nākamajā gadā Jums visiem būtu laime un veselība. Tiksimies atkal janvārī!

Gadam aizejot

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 – 672 225 09

www.leta.lv

GUNDEGA SAULĪTE

Kinoskatītāji režisora Vaņa Braslas filmu "Vectēvs, kas bīstamāks par datoru" ieraudzīja augustā. Tā bija projekta "Latvijas filmas Latvijas simtgadei" pirmā pirmizrāde, līdz ar to nerēdzēti plaša bija informācija par darba gaitu, par filmas veidotājiem un aktieriem. Pēc pirmizrādes Rīgā Nacionālais kinocentrs organizēja pirmizrādes daudzās Latvijas pilsētās, vēlāk uzņēmums "Kinopunkts" gādāja, lai filmu parādītu arī citās apdzīvotās vietās, kur nav pastāvīga kinoteātra. Gada beigās ir saskaitīts, ka "Vectēvu", visistāko filmu visai ģimenei, Latvijā noskatījušies 75 736 tūkstoši skatītāji. Tagad tiek plānots jauno filmu parādīt arī latviešu sabiedrībai vairākās Eiropas valstīs.

Filma saņēmusi ne tikai skatītāju atsaucību, bet iegūts arī profesionāļu vērtējums. Festivālā "Lielais Kristaps", kur galvenās balvas saņēma pērnajā gadā izrādītā "Melānijas kronika", "Vectēvam" tika divas balvas – par labāko otrā plāna sieviešu un vīriešu lomu. Tās saņēma Vizma Kalme un Uldis Dumpis.

Kad satikos ar filmas režisoru Vari Braslu un viņa dzīvesbiedri aktrisi Vizmu Kalmi, sarunas raisījās par "Vectēvu", filmas tapšanu un atbalsim, kas saņemtas, šoruden piedaloties neskaitāmos seansos visā Latvijā.

Filmas "Vectēvs, kas bīstamāks par datoru" uzņemšana notika 2016. gada vasarā. Kādas atmiņas saistās ar šo posmu?

Varis. Man pirms tam bija bijusi tāda palielāka pauze ķīnītī, biju drusku nobažījies, vai pa šiem gadiem kaut kas nav aizmirsis. Izrādās – ne, kino uzņemšanu var salīdzināt ar velosipēda braukšanu vai peldēšanu: ja esi kādreiz peldējis, vari atļauties mesties iekšā. Tas laiks – vairāk par mēnesi – man ir ļoti gaišā atmiņā. Aizmirstas visas ķibeles, tu esi uz laukuma, un kapitālists diktē dzelzainu darba ritumu. Tad vienalga, vai kadrā ir dzīvnieki vai bērni, vai list lietusi, ir jāstrādā. Tas ļoti disciplinē. Lielākā daļa uzņemšanas grupas cilvēku man bija nepazīstami, turklāt gados jauni, tas mani mazliet biedēja. Ir tomēr citi termini, cita domāšana. Taču, manuprāt, mēs saklābējāmies kopā ļoti pozitīvi, un es jutu, ka es neesmu viens, ka man ir labi palīgi un balsti, lai darbs sekmīgi ritētu uz priekšu. Un grupā bija laba gaisotne, plūs vēl arī spēcīgs aktieru sastāvs, līdz ar to nekādas kavēšanās nebija. Tā kā ar operatoru Uldi Janci mums šī ir jau otrā kopīgā filma, producenti Gatis Upmalis arī ļoti pazīstams, tad palikušas tikai labas atmiņas. Patikama un ērta bija arī dzīvošana bijušā kapteiņa vasaras mājā pašā Ventas malā, pavisam netālu no slavenās Ventas rumbas. Kuldīgā jutos ļoti komfortabli, cilvēki sirsnīgi, pretimnākoši.

Jautāju Vizmai Kalmei, kas atveido plāpīgu slimnieci slimnicā, kur nonākusi vecmāte Irma Kode, – cik ilgu laiku prasīja viņas epizodes filmēšana.

Vizma. Filmēšanas dienas man bija divas. Kāds no grupas jau pasmejās: "Ir jau labi, divas dienas nogulēt gultā, un vēl par to samaksā." Protams, biju lomai nopietni ga-

tavojusies, ataudzējusi matus, zināju, ka būs jāfilmējas bez grima... Dari, ko gribi, tomēr esmu režisora sieva. Kad parādos filmēšanas laukumā, kaut visapkārt ir labvēlīgi noskaņoti cilvēki, es jau jūtu – apkārtējos ieslēdzas kāda īpaša kontrole, mani vēro ne tikai kā aktrisi, bet arī kā režisora kundzi. Un tas, protams, uzliek pamatīgu atbildības sajūtu. Tā tas notiek teātrī, un kino uzņemšanā jau it sevišķi.

Varis. Vēl joprojām cilvēkiem zemapziņā dzīvo tas priekšstats, ja pie režisora x galvenajā lomā ir x kundze, pirmā doma – šo lomu aktrise dabūjusi tāpēc, ka ir režisora sieva.

Vilsonu un mazo puiku, Oskara lomas tēlotāju. Cik smalkjūtīgi aktieris virzīja savu mazo partneri pareizā virzienā! Nu bet viņam jau arī ir milzu pieredze, kā nekā pašam seši bērni.

Cik viegli vai grūti nācās izvēlēties aktierus galvenajām lomām?

Varis. No mana viedokļa Mārtiņš Vilsons vectēva Pauļa lomā ir absolūts trāpījums – vecuma, tipaža un cilvēcisko īpašību ziņā. Akvelīnu Līvmani vecsmātes Īrmās lomai izvēlējos bez liekām šaubām, pazinu viņu no senāka kopdarba, Mārtiņu Meieru, kas tēlo jauno deputātu Kalnākpēju, labi zinu

mazās pilsētas un lauki, tur dzīvošana ir daudz veselīgāka nekā mums te, Rīgā, kaut savstarpējās attiecības ir daudzkārt sarežģītākas nekā lielpilsētā.

Vizma. Bet bija arī tādi nopietni kuldīdznieki, kas aizrādīja, ka pa to ielu, kur kādā epizodē iet filmas varoņi, nekur nevar aiziet... Savukārt Ropažos skolotāji bija tik vērtīgi skatījušies, bija saskatītas ļoti smalkas nianse aktieru tēlojumā un varoņu attiecībās.

Lielais Kristaps par otrā plāna sieviešu lomu Vizmai Kalmei taču nāca negaidīti?

Vizma. Tas, ka tiku nominēta par labāko aktrisi otrā plāna lomā,

cilvēku uztveri, liks apzināties, ka ir tāds latviešu kino. Tas ir ļoti pozitīvi. Tikai, nedod Dievs, ka šis vilnis apsīktu! Arī aktierim piedzīvot ekrāna pārbaudi un skolu ir ļoti svētīgi.

Vizma. Ja salīdzinām Lielo Kristapu ar teātra balvu, ko pasniedz *Spēlmaņu naktī*, tad to aktierim ir cerība saņemt ja ne šogad, tad visa turpmākā mūža garumā. Bet ar kino – vispirms tev ir jāietik filmā iekšā, lai tevi kāds varētu novērtēt. Un tiesa – pagāja ilgs laiks, kad veselai aktieru paaudzei kino iespēju nebija.

Tagad mēs esam ļoti bagāta ģimene, mums tagad par abiem ir seši Kristapi.

Nevaru Varim nepajautāt par sadarbību ar latviešu montāžas meistar Māri Bērziņu Holivudā. Tā ir pirmreizīga pieredze latviešu kino praksē.

Ar Māri Bērziņu iepazīnāmie Skaipā, mūs saveda kopā komponiste Lolita Rītmāne, kas viņu ieteica kā labu montāžas meistar. Kad safilmētais materiāls bija salikts tā saucamajā melnajā montāžā, divatā ar filmas producentu Gati Upmali aizlidojām uz Losandželosu, lai Māra studijā Holivudas bulvārī strādātu pie "Vectēva". Man palicis ļoti gaišs priekšstats par Māri gan viņa cilvēcisko īpašību, gan profesionalisma dēļ. Viņa amatu tur sauc "montāžas redaktors". Sapratāmies gandrīz no pusvārdiem, viņš veikli īstenoja jebkuŗu priekšlikumu. Tā ir ļoti pozitīva prakse un noņem arī kaut kādus mūsu kompleksus, citādi varētu domāt, ka pa Holivudu jāstaiģā tikai ar zelta kurpītēm. Producenti turklāt apliecināja, ka veikt šos montāžas darbus Holivudā bija arī finansiāli izdevīgāk nekā kādā Eiropas valstī. Kaut gan nenoliedzami – mūsu akcents bija tieši uz latviešu sadarbību. Ir jau gan tāda *fiģiņa* sajūta, sežot pie Māra darbistabā, – logam priekšā žalūzija, lai nespīd iekšā saule, aizloga – Holivudas bulvāris, palma. Bet mums priekšā ekrāns ar Latviju "Vectēva" kadros.

Kādu vakaru Lolita mūs uzaicināja uz krodziņu – Māri ar kundzi, arī Arturu Rūsi, producentu un mani. Profesija jau uzliek savu zīmogu – kad kompānijā visi ir normāli cilvēki un profesionāļi, kopīga valoda atrodas viens, divi.

Vizma. Māris ar kundzi atbrauca arī uz filmas pirmizrādi Latvijā. Māris bija bijis vairākkārt, bet viņa kundze, vjetnamiete, ļoti patikams cilvēks, nu varēja savām acīm skatīt zemi, par kuŗu bija daudz dzirdējusi. Viņi abi piedalījās arī pirmizrādēs Rēzeknē un Kuldīgā. Māris pēc Kuldīgas brauciena atzina: "Kaut kas traks! Katru dienu satiekos ar kādu Latvijas prezidentu." Viņam taisnība – Rīgas pirmizrādē piedalījās Raimonds Vējonis, bet Kuldīgā mūsu filmu pagodināja Vaira Viķe Freiberga.

Filma "Vectēvs, kas bīstamāks par datoru", turpina savu ceļu tautā, bet Vizma Kalme un Varis Brasla ar avizes starpniecību sūta Ziemsvētku sveicienus saviem radiem un draugiem Kanadā un ASV.

Filmas "Vectēvs, kas bīstamāks par datoru" pirmizrādē Rēzeknē. No kreisās: Mārtiņš Vilsons, Akvelīna Līvmane, Alvis Lapiņš, Vizma Kalme, Māris Bērziņš ar dzīvesbiedri, Varis Brasla

Un kā ir ar aktrisi Vizmu Kalmi? – jautāju, kaut skaidri zinu, režisora Braslas filmās viņai ne reizi nav tikusi galvenā loma. Visbiežāk piešķirta kāda zīmīga epizode.

Varis. Kad jau iet kamera, oficiālie ieraksti dokumentos aizmirstas. Senāk teātrī man pret Vizmas darbu bija tāda kaulaināka acs, tagad es, šķiet, skatos objektīvāk. Ja būs slikti, es tā arī viņai pateikšu, ja būs labi – arī to pateikšu. Nav vairs man to kompleksu, kas kādreiz.

Vai, nofilmejoties vienā atsevišķā epizodē, var saņemt gandarījumu?

Vizma. Es jau jutu – kadram beidzoties, kaut kur koridora viņā galā atskan klusi smiekli. Tad jau varēja sajūst, ka šai lomā gribētais tiek uztverts pareizi. Manai lomai scenārists Alvis Lapiņš ir uzrakstījis brīnišķīgu, asprātīgu dialogu. Ka tur būs skatītāju reakcija, to varēja jau paredzēt. Kad tiekamies ar skatītājiem pēc seansa, ir gadījies, ka iznāku un jāstādās priekšā, kas es esmu – svinīgi ģērbta un vēl ar frizūru –, lai nejaūtā, kāds man sakars ar filmu. Man bija arī lieliska partnere otrā slimnīcas gultā – Akvelīna Līvmane, arī Mārtiņš Vilsons, kuŗš filmā ir Vectēvs, no rūdīta kinoaktiera viedokļa deva kādu derīgu padomu.

Varis. Tas ir būtiski, ka darba grupā nevalda savstarpēja sacensība, skaudība vai nenovīdība. Es jūtu, ka partneri seko līdzīti cits citam un grib, lai kopā sanāk labāk. Tas ir ļoti svarīgi, jo no malas jau redz labāk. Es reiz dzirdēju ļoti interesantu dialogu starp Mārtiņu

no teātra darba un viņam ticu. Bērnu lomām gan tika pārcilāti daudzi kandidāti... Taču Markusa Jāņa Eglīša un Evas Ozolas tēlojums nerada šaubas par izvēli.

Jūs secinājumi pēc tam, kad iznācis tikties ar skatītājiem visos novados?

Vizma. To gan varu pateikt – vidējais ridziniēks attiecībā pret citu mazāko pilsētu ļaudīm dzīvo kā pa mākoņiem. Vai tā būtu Madona, Kuldīga, Talsi, pat Jelgava – tur cilvēkiem sāp sirdis par slēgtajām skolām, līdz ar to filmā rādītās problēmas tiek uztvertas ar sirdi un nopietnāk. Un arī mazpilsētas dzīvi visur izjūt kā savējo, skatītāji uztver, ka filma ir par viņu dzīvi.

Varis. Kinocentra uzstādījums – iebraukt vistālākā Latvijas stūrītī un parādīt filmu, kur vien iespējams, ir ļoti apsveicams. Jo jēdziens *latviešu kino* gadu gaitā bija atmiris, cilvēki vienkārši neredz, nespēj sekot līdzī. Tagad jācer, ka būs sniega pikas efekts, un tā pika kļūs arvien lielāka.

Vizma. Valsts svētkos, 18. novembrī, mēs bijām uzaicināti uz sarakojumu Kuldīgā. Varim tika pasniegta balva "Par Kuldīgas pilsētas popularizēšanu kinomākslā". Pēc atsaucības un aplausiem sajūtām, cik kuldīdzniekiem tas ir svarīgi.

Cik Vaņa Braslas filmās tad ir iemūžināta Kuldīga?

Varis. Tūlīt saskaitīsim: "Parāds mīlestībā", "Tereona galva", "Emīla nedarbi", "Udensbumba resnajam runcim", "Ezera sonāte", tagad "Vectēvs", savulaik arī, strādājot par otro režisoru, Rolanda Kalniņa filmā "Ceplis". Man patik

man bija liels pārsteigums. Mums visiem bija skaidrs, ka šogad galveno balvu saņems "Melānijas kronika", par to varējām nešaubīties. Un no "Melānijas" šai pašā kategorijā bija nominēta Baiba Broka, Guna Zariņa un Lilita Ozoliņa. Man sapņos nevarēja rādīties, ka balva varētu tikt man. Tajā brīdī, kad mani nosauca, gan sākās panika, jo nebiju sagatavojusi runu. Zināju, ka visi bija brīdināti gaŗi nerunāt, tāpēc arī uz skatuves izteicu tikai pateicību diviem vīriem, bez kuŗiem nebūtu šīs filmas – Braslam un Alvim Lapiņam. Un gāju uz savu vietu.

Pateicoties modernajām tehnoloģijām, cilvēki ļoti ātri noreāģēja uz šo notikumu, ieskaitot manas Amerikas māsiņas. Tai pašā naktī jau saņēmu sveicienus *facebook*, zvanīja arī cilvēki, kas gadiem nav satikti. Varēju sajūst – viņi ir tikpat iepriecināti kā es. Tas bija ļoti pozitīvs pārdzīvojums! Es saprotu, ka režisors un scenārists arī abi bija tīri apmierināti, ka Kalme un Dumpis ieguva filmai divus Kristapus.

Varis. Tas tiešām ir paradokss, ka tāds populārs un tautā iemīļots kinoaktieris kā Uldis Dumpis savu pirmo Kristapu dabūja tikai šogad.

Vizma. Tās balvas tik tiešām ir loterija. Kaut, protams, tas ir darba novērtējums. Pēc svinīgās ceremonijas islandiešu režisors, žūrijas priekšsēdētājs, paspieda man roku un teica komplimentus...

Varis. Man šķiet, ka kinojomā, nu jau veidojas kaut kāda konkurence. Iespējams, tas iekustinās arī

Sakārtotas dzīves noslēpumu meklējot

Intervija ar Latvijas Romas Katoļu baznīcas archibīskapu mēropolītu Zbignevu Stankeviču

Mūsu lasītāju auditoriju jūs uzrunājāt pirms septiņiem gadiem, kad kļūvāt par mēropolītu un Latvijas katoļu baznīcas galvu. Kāds bijis šis laiks? Arī jūsu personīgajā dzīvē?

Piepildīts un spraigs. Septiņi gadi ir bibliskais skaits, pilnības skaits, kas nozīmē, ka noiets kāds zināms, būtisks dzīves posms. Esmu gandarīts par paveikto un varu pastāstīt arī par pavisam konkrētiem darbiem. Attiecībā uz manu personīgo dzīvi – aizvadītajā vasarā pirmo reizi šajos septiņos gados biju atvaļinājumā, kāpu kalnos un uzkāpu tā kalna virsotnē, ko biju vērojis, būdams Tatros, Zakopanē. Kad biju to veicis, piedzīvoju to sajūtu, ka tiešām esi izdarījis savā dzīvē maksimāli iespējamo, ne vienmēr tas ir bijis tā, kā gribētos, bet ir sajūta, ka ir iestājies miers un sakārtotība. Tiklīdz par personisko. Attiecībā uz manu darbu, ar gandarījumu varu nosaukt gluži praktiskas lietas, kas ir izdarītas – jau divus gadus darbojas *Radio Maria*, sešus gadus – Betlēmes Žēlsirdības māja, kur dziedējam cilvēkus, kas cieš no atkarībām – narkomānijas un alkoholisma. Rīgā, Katoļu ielā 14, ir centrs, bet “sagatavošanas kursu” cilvēki iziet laukos, mūsu kūrījai piederošajā mājā Pēterniekos pie Olaines. Mēs palīdzam cilvēkiem atrasties no atkarības, nostāties uz kājām un reintegrēties sabiedrībā. Mūsu klientu skaits ir aptuveni 30, visi jau neiztur jauno ritmu, cits aiziet, bet atgriežas, taču vislielākais prieks ir par tiem, kas paši kļūst par misionāriem un dodas palīdzēt saviem bēdubrāļiem. Šogad tādi ir divi, viena no viņiem – māte, kas atguvusi savu atņemto bērnu un atgriezies normālā sociālajā aprītē. Starp citu, mūsu centrs ir iekļauts Rīgas domes sociālajā sistēmā. Un vēl – 15 draudzēs ir izveidotas tā sauktās *Caritas* jeb žēlsirdības grupas, kas palīdz nabadzīgajiem cilvēkiem. Ik gadu rīkojam viņiem Ziemsvētku svinības ar mielastu, kuŗā aicinu klātesošos pašiem kļūt par kalpotājiem, tā tad – nonākt tai pusē, kas sniedz palīdzību. Un tādi ik gadu uzrodas, turklāt mūsu svinības dalībnieku skaits top arvien kuplāks un atraišāts, nāk ģimenes ar bērniem.

Pašas pieredzē man ir pazīstama jauna sieviete, kas pēc traģēdijas – meitijas zaudēšanas, sirdsmieru atguva katoļu baznīcā un nu jau iesaistījusies palīdzības darbā. Kur slēpjas baznīcas noslēpums sakārtot cilvēku, atdot viņam dzīves jēgu?

Baznīcas darbībā ir abi spāri – laicīgais un garīgais. Rehabilitācijas darbā piesaistām profesionālus psihologus un psihoterapeitus, kas, saprotams, izmanto laicīgās metodes. Un ir arī garīgā dimensija – lūgšanas, kopīga Svēto rakstu lasīšana, piedalīšanās dievkalpojumos. Te durvis atvērtas visu ticību pārstāvjiem un arī tiem, kas ceļā, katoļticība netiek uzspiesta. Un rezultāts ir tāds, ka tie, kuŗi atveras ticības dimensijai, “uz pekām” tiek ātrāk un veiksmīgāk. Savukārt tie, kuŗi neatrod motivāciju, atgriežas savos “apburtajos lokos”. Atbildot uz jūsu jautājumu, – noslēpums ir ticībā. Cilvēks saviem spēkiem vien tomēr ne vienmēr var “salikt

sevi kopā”. Valstssvētku dievkalpojumā luterāņu archibīskaps Jānis Vanags runāja par līdzību ar sasistu porcelāna vāzi, ko it kā nevaram padarīt par veselu un jaunu. Bet japāņiem esot tehnoloģija – ar sudrabu un zeltu izveidot lausku savienojumus, kas rezultātā šo sasisto vāzi padara vēl vērtīgāku. Tieši tā notiek ar cilvēkiem, kas uz baznīcu atnākuši ar salauztām dzīvēm. Dieva spēks ir šis sudrabs un zelts, kas saliek kopā un padara vēl jo vērtīgāku. Dieva spēks – cita noslēpuma baznīcai nav.

Par sabiedrības garīgo veselību runājot, – kas jums rūp un kas iepriecina?

Iepriecina tas, ka redzu atvērtības dimensiju sabiedrībā, tostarp tajā, ko saucam par “elīti”. Mani bieži aicina uz konferencēm, diskusijām, prezentācijām, es labprāt apmeklēju koncertus un sarīkojumus, jo tur varu tikties un sarunāties, uzklaut un diskutēt. Mani secinājumi – pirmkārt, gara slāpes mūsu sabiedrībā tiešām nav izzudušas, ir interese par garīgām vērtībām, ir! Otrkārt, Latvija ir miera osta, mūs neapdraud lieli dabas satricinājumi, ir drošība, kādas šolaik nav daudzviet pasaulē. Ir gan kāds apdraudējums, kas mani baidā visvairāk – patēriņa mentalitāte. Tā, protams, nav radusies tukšā vietā un rāda to, ka teorētiskais materiālisms, ko mantojam no padomju laika, ir sasummējies kopā ar praktisko materiālismu, kas Rietumos uzziedējis pilnā krāšņumā, turklāt radījis sprādzienveida efektu. Jautājums par Dievu un garīgām vērtībām tiek “izsviests” kā nebūtisks. Pirmajā vietā ir ekonomika, materiālā labklājība. Cilvēktiesības un brīvība savukārt tiek atrautas no objektīvajiem kritērijiem – mēs paši mēģinām noteikt brīvības robežas, kam nav objektīva pamata, tas vērsas pret sabiedrības interesēm kopumā. Citiem vārdiem sakot, kādas zināmas ideoloģijas vārdā tiek uzspiests priekšstats par mūsdienu cilvēku, kas īstenībā neatbilst realitātei. Piemērs – demografiskā situācija, kas ir tāda, kāda ir, lielā mērā ir radusies tāpēc, ka individu vai grupu intereses sākušas dominēt pār pamatvērtību skālu. Materiālisms, patēriņa attieksme ir uzziedējusi visā krāšņumā.

Latvijas apstākļos to varētu skaidrot ar tā saukto “nepabarotā kucēna sindromu”, jo gadu desmitu garumā tauta tika turēta zināmos apstākļos. Bet Rietumos taču arī...

Un te es runātu par “visēdāju sindromu”. Tas attiecas arī uz reliģiju, kas tiek uztverta kā viena no piedāvājuma precēm – uz dievnamu dodos apmierināt savu “religīgo vajadzību”, un garīdznieks ir “ierēdnis”, kam jāizpilda “pasūtījums”... Arī seksualitāte – attieksme pret sievieti un seksu dažbrīd līdzinās attieksmei pret patēriņa priekšmetu, un atrauta no personības vienotības, tā tiešām tiek padarīta par patēriņa objektu. Rezultātā ir radusies tā sauktā “kontraceptīvā mentalitāte”, kad bērna ieņemšana tiek padarīta par apdraudējumu, no kuŗa par katru cenu jāizvairās. Tas dehumanizē cilvēku un sabiedrību. Bet blakus

Zbignevas Stankevičs: “Pēdējā laikā mani ļoti uzrunā jauniešu dueta “Joīrspeis” dziesma, kuŗā ir vārdi: “Kad mīlestība smaržot sāk,/ Tad debesis ir tuvu klāt./ Un tuksnesī, kad lieti nāk,/ Tad debesis ir tuvu klāt...””

tam radusies vesela industrija, kas pelna miljonus... Un vēl eitanāzija, viendzimuma laulību legalizācija u. c. – prom no tā, ko Dievs mums atstājis. Bumerangs, kas iebelzīs pa pieri, turklāt ļoti sāpīgi. Demografiskā situācija Latvijā to jau pierāda, un tas tiešām dara mani bažīgu. Savā darbā cenšos būt saucēja balss tuksnesī, lai, respektējot katra cilvēka brīvību un tiesības izvēlēties, tomēr signalizētu: ja gribam Latvijas uzplaukumu, ja gribam ziedošu, priekpilnu Latviju, ir jārespektē Dieva atklātās robežas, kas turklāt ierakstītas cilvēka dabā. Zinātnes pētījumi, jo īpaši socioloģija un statistika, to pierāda ar skaitļiem un faktiem.

Vai tiešām jūtaties kā “saucēja balss tuksnesī”? Jūs taču esat Latvijā cienīts un ieredzēts cilvēks, personība.

Paldies, ka tā! Kā saucējs tuksnesī jūtos tad, kad pirmajā brīdī šķiet – nu, netieku uzklauts! Paiet laiks, dažkārt gadi, kad redzi – process ir sācies, notiek maiņas uz labu. Kā, piemēram, ar tā sauktajiem “sistē-

mas bērniem”. Pirms diviem gadiem kādā dievkalpojumā teicu, ka Latvijā bērnamam jābūt tukšiem, jo mēs paši varam viņus audzināt. Nu sabiedrība par to ne tikai runā, bet ir pamodusies un dara.

Cik liela un stipra ir katoļu kopiena Latvijā?

Apmēram 20% no Latvijas iedzīvotājiem. Skaitliski, protams, samazinājusies, jo trešdaļa Latvijas iedzīvotāju ir izbraukusi. Taču turpinās cilvēku atgriešanās pie ticības, ejam dziļumā. Pieaug skolēnu skaits Katoļu ģimnazijā, ir divas maģistra programmas Reliģisko zinātņu institūtā, paplašinās misiju darbs.

Un cik cieši ir Latvijas katoļu baznīcas sakari ar kopienām ārzemēs?

Šogad biju sešu dienu vizītē pie tautiešiem Kanādā. Tās bija laicīgas un ekumeniskas tikšanās, ļoti siltas un sirsnīgas. Pie tautiešiem ASV biju drīz pēc manas iecelšanas archibīskapa amatā, un arī tur pārliecinājos, ka joprojām ir dzīva interese un piederības izjūta Lat-

vijai. Tautieši sniedz nozīmīgu materiālo atbalstu un notiek mūsu savstarpēja garīgā bagātināšanās.

Kā pats gūstat dzīves harmoniju un jums raksturīgo rimto nosvērtību?

Gluži praktiski – jau dienas sākumā cenšos ielikt labu pamatu, vienu stundu velīt sev, Dieva klātbūtnē “uzlādējot baterijas” (ja vien to neizjauc, piemēram, ceļšanās četros no rīta, lai dotos uz lidostu!), tas ir laiks, ko veltu priesteriskajam lūgšanām. Tad 20 minūtes vingroju, pēc tam dodos uz Svēto misī, kuŗā atdodu Dievam tās dienas vai nedēļas galvenās domas, notikumus, izaicinājumus. Piepildu savu biķeri, lūdzot Dievu, lai viņš ir visā klātesošs. Tad dodos parastās ikdienas gaitās un darbos.

Un ko darīt cilvēkiem, kas nepraktizē lūgšanas? Kā viņi lai piepilda savu biķeri?

Atveroties mīlestībai, nesavtībai!

Teksts un foto
Ligita Kovtuna

Latviešu džezs uz pasaules skatuvēm

Latvijas Radio bigbenda vadītājs Māris Briežkalns intervijā Ligītai Kovtunai

Latvijas Radio bigbends jau no – 2018. – gadu sāks ar koncertiem prestižākajās Amerikas – džeza dzimtenes – koncertzālēs. Tas ir lielisks jauna cēliena sākums un droši vien arī rezultāts iepriekšējo gadu darbam?

Patiešām – tas ir rezultāts ilgām Latvijas džeza mūzikas atjaunošanas darbam, kas sākās aizvadītā gadsimta 90. gados, un tas ir vainagojies ar gaidāmajiem koncertiem – 8. janvārī būs divi koncerti Linkolna centrā Ņujorkā, DZ klubā (pirmais pusastonos vakarā, otrs – pusdesmitos – tautieši mīļi lūgti!). 10. janvārī koncertēsīm Kenedija centrā Vašingtonā (septiņos pēcpusdienā). Istenībā Amerikas džeza publikai jau esam koncertējuši pirms četriem gadiem, toreiz ar manis vadīto *Māra Briežkalna kvintetu*, sagatavojot “augšni” minētajiem ielūgumiem, ko mums piedāvāja Linkolna centrs. Atceros, ka tolaik Ņujorkas konservatorijas džeza klases mācītājs Deivs Šreders (*Dave Schroeder*) bija pārsteigts par latviešu džezu, kā tas attīstījies Latvijā. Atskaņojām mūsu pašu tautasdziesmu improvizācijas un latviešu komponistu skaņdarbus, kas bija kā svaiga gaiss malks džeza dzimtenes klausītājiem. Gēršvins un citi standarti jau ir ierasti, bet latviešu džezs šajā žanrā bija kaut kas pilnīgi jauns.

Kaut kas pilnīgi jauns un sveigs latviešu džezs savulaik bija arī austrāļietim Džeimsam

zāle” un “Pūt, vējiņi!”, atbildēju – bet tu klausies mūziku! Pēc tam pateikšu! Džeims aranzēja pēc izjūtām. Dienu pirms koncerta saviem vārdiem izstāstīju dziesmu saturu, un viņš teica, ka, piemēram, mūsu “Pūt, vējiņos!” viņš saklausījis ... prieku un spēku! Cik tas ir svētīgi, ja citkārt kāds uz mūsu tautas mūzikālo mantojumu paskatās no malas! Un atrod kādu izskaidrojumu vai pamatojumu mūzikālajā ģenētikā.

Latviešu džezs jau piedāvājis arī kādu citu mūzikālo pārsteigumu – Laima Jansone izpilda džeza improvizācijas ar kokli. Par ko cits latviešu izcelsmes džezmenis – Jānis Steprāns no Kanadas sirsnīgi brīnījās.

Jā, tas ir patiešām moderns un radošs piegājiens, kas apliecina, ka improvizācija ar kokli ir iespējama, lai gan instruments ir it kā “ierobežots”. Bet kopā ar mūsu izcilo perkusionistu Arti Orupu un bašģitaristu Andri Grunti tas izdevās – īstenībā tapa savdabīgs

Māris Briežkalns // Foto: Ligita Kovtuna

Džeimss Morisons (*James Morrison*)

Morisonam (*James Morrison*), kuŗš džeza improvizācijās apdarinājis latviešu tautasdziesmas. 2016. gadā deviņas no tām izdotas diskā ar nosaukumu *Mare Balticum*, kuŗām Morisons gan pats bijis aranzētājs, gan spēlējis trompetes, trombona un saksofona partijās.

Ar Morisonu mūsu sadarbība turpinās, un viņa kompozīcijās arī galvenokārt būs mūsu Amerikas koncertprogrammās. Morisons ir ne vien supermūziķis – multiinstrumentālists, bet arī talantīgs pedagogs. Vispār – cilvēks, kam par ļoti daudz ko ir padziļināta interese. Tā, piemēram, trīs stundu garajā ceļā uz Liepāju viņš mums aizrautīgi stāstīja par suņiem...

Kad, pirmo reizi tiekoties Londonā, viņš jautāja, par ko tad ir stāstīts mūsu “Tumsa nakte, zaļa

latviešu etnodžezs ar kokli centrā. Ir nācis klajā arī disks “Zarbugans”. Un ārzemju eksperti bija pārsteigti un ieinteresēti par šādu netradicionālu džeza mūzikas lasījumu. Tas ir kā dimantam atrast jaunu šķautni. Laima ir ļoti radoša personība, ar spēcīgu enerģiju.

Uz tevis rīkotajiem džeza festivāliem jau 18 gadus ierodas izcili pasaules mūziķi, jūs koncertējat pilnās zālēs. Kas pievelk slavenos māksliniekus un klausītājus?

Džeza mūzika ir unikāla ar to, ka mūziķi jūtas brīvi tēmā un izpildījuma formā, kādā savu mūzikālo pārdzīvojumu izstāsta. Klausītājiem acimredzot šī brīvība patīk, ir pa prātam. Labam džeza mūziķim jābūt vidutājam starp mūzikas radītāju un klausītāju. Ja tas izdodas, tad zāles ir

pilnas. Atskatoties džeza vēsturē, – tas radās aizvadītā gadsimta sākumā ASV, Ņūorleānā, kur iebrauca bēgļu kuģi no visas pasaules un kur sastapās Afrikas mūzika ar Eiropas kultūru. Laikā pēc pilsoņu kara vēl aktuālas bija militāro orķestru instrumentu skaņas, kam pievienojās afroamerikāņu ritmi. Metriskā mūzika sastapās ar emocionālo, un baltajiem, mūzikā skolotājiem cilvēkiem kļuva tikama. Īstenībā taču arī Bacha mūzikā ir tema un improvizācija.

Un izrādās, ka džezs ir organiski pieņemams arī latviešu mentalitātei.

Mēs turklāt radām savējo, nekopējam jau tradicionālo. Vēl vairāk – mēs savos koncertos galvenokārt atskaņojam latviešu mūziku – kā tautasdziesmu, tā Arvīda Žilinska, Emīla Dārziņa un citu klasiķu skaņdarbu apdares. Arī mūsdienu – *maestro*

Raimonda Paula, Ulza Stabulnieka, Raimonda Raubiško, Gunāra Rozenberga u.c. Tā ir mūsu unikālitate, mēs ejam savu ceļu.

Mūsu maestro Raimonds Pauls ir arī lielisks džeza interprets kā pianists. Vai jūsu Amerikas turē viņš būs kopā ar Latvijas Radio bigbendu? Un ar kuŗu mūsu solistu jūs pārsteigsiet Amerikas klausītājus?

Koncertprogrammā būs vairākas Paula kompozīcijas, jaunas dziesmas ar tekstiem angļu valodā. Pie klavierēm būs izcilais Viktors Ritovs. Soliste – Kristīne Prauliņa, jaunā latviešu džeza vokāla zvaigzne, kā arī bigbenda mūziķi Kārlis Vanags (saksofons), Laura Rozenberga (trompete).

Vai vēl joprojām mūzicē arī Māra Briežkalna kvintets?

Ar kvintetu arī mūzicēsīm Ņujorkā – nākamā gada 2. maijā būs koncerts M. Barišņikova centrā, ļoti interesantā program-

mā, kas saucas *Rothko in Jazz*. Desmit latviešu komponisti sarakstījuši skaņdarbus, iedvesmoties no Rothko gleznām, un šo skaņražu vidū ir mūsu Lolita Rītmāne, Pēteris Vasks, Ēriks Ešenvalds, Vilis Šmīdbergs, Arturs Maskats, Richards Dubra u.c. Pirms tam šī programma skanēs Briselē un Londonā.

Un Latvijā?

Laikā starp Jāņiem un lielajiem Dziesmu svētkiem, 28. jūnijā, būs divi koncerti, veltīti Džordža Gēršvina 120. jubilejai, kuŗos piedalīsies arī Raimonds Pauls, bet pirms tam – 7. jūnijā koncerts kopā ar Ričardu Bonu no Kamerūnas, “dabas brīnumu”, vokālistu un bašģitaristu, kas Rīgas džeza draugiem sola atnest īstu “Afrikas smaržu”.

21. jūnijā jāpaspēj uz Kanadas džeza festivālu, bet novembrī jāpošas uz Londonas džeza festivālu.

MĀRIS BINDERS

MARISS JANSONS

Vācija

11., 12. janvāris Mariss Jansons un *Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks*, Gasteig, München

13. janvāris Mariss Jansons un *Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks*, Elbphilharmonie, Hamburg

1., 2. februāris Mariss Jansons un *Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks*, Herkulessaal, München

3. februāris Mariss Jansons un *Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks*, Konzerthaus, Dortmund

22. marts Mariss Jansons un *Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks*, Herkulessaal, München

Dānija

9. marts Mariss Jansons un *Det Kongelige Kapel*, *Det Kongelige Teater*, København

Šveice

24., 25. marts Mariss Jansons un *Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks*, Kultur und Kongresszentrum, Lucerne

Francija

26. marts Mariss Jansons un *Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks*, *Théâtre des Champs-Élysées*, Paris

***

ANDRIS NELSONS

ASV

18., 19., 20. janvāris, 1., 2., 3., 8., 9., 10. februāris, 22., 23., 24., 27., 29., 30. marts Andris Nelsons un *Boston Symphony Orchestra*, *Symphony Hall*, Boston, MA

Vācija

22., 23., 25. februāris, 1., 2., 3., 8., 9., 11., 15., 16. marts Andris Nelsons un *Gewandhausorchester Leipzig*, *Gewandhaus zu Leipzig*

***

AINĀRS RUBIĶIS

Somija

3., 5., 12., 24. janvāris Ainārs Rubiķis diriģē Džuzepes Verdi operu "Traviata", *Suomen Kansallisooppera*, Helsinki

***

ANDRIS POGA

Francija

24. februāris, Andris Poga un *Orchestre National du Capitole de Toulouse*, *Halle aux Grains*, Toulouse

***

KRISTĪNE OPOLAIS

ASV

1., 2., 3. februāris Kristīne Opola is un *Boston Symphony Orchestra*, dir. Andris Nelsons, *Symphony Hall*, Boston, MA

Austrija

19., 25., 28. marts Kristīne Opola is Čo-Čo-Sanas lomā Džuzepes Verdi operā "Madama Butterfly", *Wiener Staatsoper*

***

ELĪNA GARANČA

ASV

3. marts Elīnas Garančas solokonzerts, dir. Karels Marks Šišons, *The Broad Stage Santa Monica*, CA

Meksika

19. janvāris Elīna Garanča koncertā kopā ar *Orquesta Sinfónica de Yucatán*, *Teatro Peón Contreras Mérida*, Mexico

24. janvāris Elīnas Garančas solokonzerts, *Club Campestre Monterrey*, Mexico

27. janvāris Elīna Garanča koncertā kopā ar *Orquesta Filarmónica de Jalisco*, *Conjunto de Artes Escénicas Guadalajara*, Mexico

Vācija

16., 19., 21. februāris Elīna Garanča Karmenas lomā Žorža Bizē operā "Karmena", *Bayerische Staatsoper*, München

25., 26., 27. februāris Elīna Garanča Mālera 3. simfonijā, *Staatskapelle Dresden*

25. marts Elīna Garanča un *Berliner Philharmoniker*, *Festspielhaus Baden-Baden*

***

MARINA REBEKA

Monako

23., 25., 27., 29. marts Marina Rebeka Margarētas lomā Šarla Guno operā "Fausts", *Opéra de Monte-Carlo*

***

MAIJA KOVAĻEVSKA

Kanada

27. janvāris Maija Kovaļevska, *Regent Theatre*, Oshawa, ON

28. janvāris Maija Kovaļevska, *Koerner Hall*, Toronto, ON

***

LIENE KINČA

Šveice

27., 30. janvāris, 16., 18., 23. februāris, 6., 14., 23. februāris Liene Kinča Leonoras lomā Džuzepes Verdi operā "Trubadūrs", *Stadttheater Bern*

***

ZANDA ŠVĒDE

ASV

3., 7., 9., 11. marts Zanda Švēde Madalēnas lomā Džuzepes Verdi operā "Rigoletto", *Lyric Opera of Kansas City*, Kansas City, MO

***

MARGARITA VILSONE

Vācija

27. janvāris, 4., 13., 19. februāris, 28. marts Margarita Vilsonē

Mikaelas lomā Žorža Bizē operā "Karmena", *Staatstheater Nürnberg*

***

EGILS SILIŅŠ

Vācija

1. janvāris Egils Siliņš Jaungada koncertā, *Laeiszhalle*, Hamburg

19., 21. janvāris Egils Siliņš Kārļa Marias fon Vēbera operas koncertuzvedumā "Eiriantā", *Dresdner Philharmonie*

Spānija

17., 20., 23., 26. februāris, Egils Siliņš Johanaāna lomā Ričarda Štrausa operā "Salome", *ABAO Ópera*, Bilbao

***

ALEKSANDRS ANTOŅENKO

Ungārija

29. janvāris Aleksandrs Antoņenko Otello lomā Džuzepes Verdi operā "Otello", *Erkel Színház*, Budapest

Zviedrija

1., 21. februāris Aleksandrs Antoņenko Kavaradosi lomā Džakomo Pučīni operā "Toska", *Kungliga Operan*, Stockholm

Vācija

24. marts Aleksandrs Antoņenko Kavaradosi lomā Džakomo Pučīni operā "Toska", *Großes Festspielhaus*, Salzburg

***

VALSTS

AKADĒMISKAIS KORIS "LATVIJA"

Honkonga

18., 21. janvāris VAK "Latvija" un *Hong Kong Philharmonic Orchestra*, *Hong Kong Cultural Centre*

Vācija

20. februāris VAK "Latvija" un *Eesti Riiklik Sümfooniaorkester*, *Konzerthaus Berlin*

***

PĒTERIS VASKS

Belģija

26. janvāris, Pēteris Vasks "Sala", "Dona nobis pacem", atskaņo *Brussels Philharmonic*, *Flagey*, Bruxelles

27. janvāris Pēteris Vasks, "Sala", "Dona nobis pacem", atskaņo *Brussels Philharmonic*, *deSingel*, Antwerpen

Francija

11., 12., 13., 14., 15. janvāris Pēteris Vasks, "Stīgu simfonija "Balsis"", *Opera National Du Rhin*, Strasbourg

2., 3., 4. februāris Pēteris Vasks, "Stīgu simfonija "Balsis"", *La Filature*, Mulhouse

Vācija

2., 17. februāris, 3. marts, Pēteris Vasks, "Stīgu simfonija "Balsis"", *Halle an der Saale*

Kanada

3. marts, Pēteris Vasks, "Dona nobis pacem", *St. John the Divine Anglican Church*, Victoria, BC

***

RIHARDS DUBRA

Vācija

6. janvāris Rihards Dubra, "Verbum caro factum est", *Noon-Song*, *Die Kirche am Hohenzollernplatz*, Berlin

***

IVETA APKALNA

Vācija

17. februāris Iveta Apkalna atskaņo Jāzepa Vītola "Viļņu dziesmu", Andra Dzeniša, "La Remerciement", Ērika Ešenvalda "Fantāziju ērgelēm", Aivara Kalēja "Lux aeterna", Maijas Einfeldes "Trīs jūras dziesmas" koncertā "Baltische Orgelnacht", *Konzerthaus Berlin*

***

BAIBA SKRIDE

ASV

11., 12., 13. janvāris Baiba Skride un *New York Philharmonic*, *David Geffen Hall* New York City, NY

Austrija

24. janvāris Baiba Skride un *Orchestre Philharmonique du Luxembourg*, *Congress Innsbruck*

Itālija

27. janvāris Baiba Skride, *Teatro Manzoni*, Pistoia

Vācija

1., 2., 3. februāris Baiba Skride un *Berliner Philharmoniker*, *Berliner Philharmonie*

***

LAUMA SKRIDE

Nīderlande

18. marts Lauma Skride, *Stadsschouwburg & Philharmonie Haarlem*

Vācija

2. februāris Lauma Skride, *Stadthalle*, Göppingen

19. februāris Lauma, Baiba un Linda Skrides, Kristīne Blaumane "Haus-Konzert", *Konzerthaus Berlin*

***

KSENIJA SIDOROVA

Vācija

1., 2. janvāris Ksenija Sidorova, Bochum

19. janvāris Ksenija Sidorova, *Hörsaal H1 der Universität*, München

24. janvāris Ksenija Sidorova, *Festivalhaus Schaubühne Lindenfels*, Leipzig

Apvienotā Karaliste

4. februāris Ksenija Sidorova, *Ellis Theatre*, Marlborough

2. marts Ksenija Sidorova, *St George's Bristol*

Šveice

7. februāris Ksenija Sidorova, *Kaufleuten Zürich*

8., 9. februāris, Ksenija Sidorova, *Burgenstock Festival*, *Villa Honegg*, Ennetburgen

Turcija

14. februāris Ksenija Sidorova un *Olten Philharmonic Orchestra*, Izmir

Maķedonija

8. marts Ksenija Sidorova un *Macedonian Philharmonic Orchestra*, Skopje

ASV

15., 17. marts Ksenija Sidorova un *Atlanta Symphony Orchestra*, Atlanta, GA

Itālija

24. marts Ksenija Sidorova un *Orchestra della Toscana*, *Figline Valdarno*

26. marts Ksenija Sidorova un *Orchestra della Toscana*, *Castelfiorentino*

27. marts Ksenija Sidorova un *Orchestra della Toscana*, *Piombino*

28. marts Ksenija Sidorova un *Orchestra della Toscana*, Florence

29. marts Ksenija Sidorova un *Orchestra della Toscana*, Mantova

***

KREMERATA BALTICA

Japāna

10. februāris Kremerata Baltica, *Hyogo Performing Arts Centre*

12. februāris Kremerata Baltica, *Hiroshima City Cultural Exchange Hall*

14. februāris Kremerata Baltica, *Suntory Hall*, Tokyo

***

VOKĀLĀ GRUPA "LATVIAN VOICES"

Vācija

21. februāris grupa "Latvian Voices", *Konzerthaus Berlin*

***

LATVIJAS RADIO BIGBENDS

ASV

8. janvāris Latvijas Radio bigbends, *Dizzy's Club Coca-Cola*, *Lincoln Center*, New York, NY

10. janvāris Latvijas Radio bigbends, *John F. Kennedy Center for the Performing Arts*, Washington, DC

NOVADU ZIŅAS

MĀRIS BRANCIS

Latvijas Simtgade jau krietnus soļus paspērusi tuvāk jubilejas svīnībām. To laikā pirmām kārtām jāgodina tie, kuŗi stimulējuši mūsu valsts izveidošanos, piemēram, latviešu strēlnieki. Viens no viņiem ir 5. Zemgales latviešu strēlnieku pulka izlūks, mākslinieks Kārlis Baltgailis (1893-1979). Viņam nākamajā gadā svinama 125. dzimšanas diena. Tas bija par vienu no imesliem, kādēļ Ģederta Eliasa Jelgavas vēstures un mākslas muzejā 2017./2018. gadu mijā viņam tika sarīkota izstāde. Protams, daudziem radies jautājums, kādēļ tā būtu rīkojama šajā pilsētā – viņš taču dzimis Cēsu apriņķa Gatartā. Bet lieta tā, ka Kārlis Baltgailis 22 gadus pavadījis senajā Mītavā, būdams Jelgavas Skolotāju institūta pedagogs un viens no mākslinieku biedrības “Zaļā vārna” dibinātājiem un ilggadējiem tās vadītājiem. Gleznotāja enerģija un lieliskās organizatora dotības veicināja šīs Zemgales centrālās pilsētas izveidošanos par ievērojamu centru arī tēlotājā mākslā.

Mākslinieks agrīnā jaunībā bija vēlējis kļūt par jūrnieku un izbraukāt pasauli, taču acu dēļ šis sapnis bija jāpaglabā aizmirsto lietu stūrītī. Pirms tam gan tēvs bija aizvedis dēlu uz Jaņa Rozentāla privātstudiju, vēlāk, mācīdamies Ata Ķeniņa reālskolā, viņš daudz guva no zīmēšanas skolotāja Jūlija Madernieka. Ja jau savu ieceri nevar īstenot, pēc skolas absolvēšanas Kārlis Baltgailis

devās uz Penzas mākslas skolu, kuŗu beidza 1917. gadā, kad šeit mācījās tādi pazīstami topošie mākslinieki kā Jēkabs Kazaks, Valdemārs Tone, Romans Suta, Konrāds Ubāns un citi.

Atgriezies dzimtenē, viņš nolēma brīvprātīgi pievienoties latviešu strēlniekiem. Gleznotājs piedalījās kaujās Mazās Juglas krastos un Nītaurē, saņemdam Jura krustu. Pēc komunistu apvērsuma Kārlis Baltgailis traucās atpakaļ uz Penzu, vēlāk viņa ceļi aizveda uz Omsku, līdz nonāca Vladivostokā, no kurienes kopā ar Imantas pulka kuģi atgriezās Latvijā. Pārbraucis tēvzemē, viņš pāris gadu pavadīja Cēsīs kā zīmēšanas skolotājs, līdz viņu 1922. gadā uzaicināja strādāt Jelgavas Skolotāju institūtā. Visu laiku – pat kauju starplaikos un garajā ceļā cauri Sibīrijai un mājup – Kārlis Baltgailis skicēja redzēto un piedzīvoto. Arī miera laikos mākslinieks nepārtraukti gleznoja, atkal un atkal atgriezdamies pie strēlnieku temas. Var pat teikt, ka tā viņam bijusi galvenā un nozīmīgākā visā viņa daiļradē, kaut arī gleznojis kā ainas un sadzīves ainas no lauku cilvēku dzīves, tā portretus un ziedus.

Latviešu mākslā 20. gs. pirmajā pusē strēlniekiem pievērsās trīs mākslinieki, atstādami šajā vēsturiskās glezniecības žanrā neatkarīgas pēdas – Jēkabs Kazaks, Jāzeps Grosvalds un Kārlis Baltgailis. Abi pirmie šo temu

Bez izskaistinājuma, patosa un heroisma

aizsāka, bet īsā mūža dēļ to nevarēja attīstīt. Viņu aizsāko turpināja Kārlis Baltgailis. Ja Jāzeps Grosvalds visbiežāk tēloja strēlniekus ierakumos, dažbrīd arī gatavošanos kaujai, un ja Jēkabs Kazaks kara traģiku tēloja ar bēgļu dzīves dramatisma palīdzību, tad Kārlis Baltgailis te ar episku vērienu, te ar realistisku konkrētību un detalizāciju parādīja strēlnieku dzīvi bez izskaistinājuma, patosa un heroisma. Heroisms atklājās attēloto kauju skatu patiesumā, bezkaislīgumā un asiņainā tiešāmībā.

Diemžēl cīņu laikā par Jelgavu 1944. gada vasarā, kad aizgāja bojā pilsēta, sadega visas viņa gleznas un iedzīve. Palika tikai tie nedaudzie darbi, ko bija nopirkuši muzeji. Diemžēl to skaits ir neliels. Varbūt tādēļ mākslinieka daiļrade ir krietni vien piemirsta un neizskan tik plaši kā

Jēkaba Kazaka un Jāzepa Grosvalda radošā darbība. Tomēr Kārļa Baltgaila strēlnieku tēmai veltītie darbi 20. gs. 20.-30. gados ir tikpat spēcīgi kā viņa kolēģu gleznas. Tāpat pēc Otrā pasaules kara mākslinieks nenoguris stāstīja un tēloja notikumus, kuŗiem pats bija aculiecinieks un kuŗos

pats piedalījās. Par tiem vēsta arīdzan viņa atmiņas un dienasgrāmatu lappuses, kas tagad skatāmas Jelgavas izstādē. Šie stāsti krāsās ir sižetiski visai plaši izvērsti, ar daudziem personāžiem un precīzām detaļām, ko pagājušā gadsimta 50.-60. gados prasīja komunistu uzspiestais mākslas tēlošanas veids. Vēlākajos gados Kārļa Baltgaila gleznas un to askētiskais kolorīts bija par ierosmi strēlnieku temas izvērsimam Induļa Zariņa, Edgara Iltnera un citu jaunākās paaudzes mākslinieku gleznojumos.

Vienlaikus bija arī tādas Kārļa Baltgaila gleznas, kuŗas autors neizvērsa stāstījumu, sižets ir reducēts līdz minimumam, vienīgi detaļas un askētiskais krāsu pielietojums iezīmē situācijas dramatismu. Tie ir it kā klusuma mirkli kauju starplaikā, kad strēlnieki filozofiski apcer notikumus dziļāko būtību.

ĪSZIŅAS

Valmieras teātris 23., 27., 28. un 29. decembrī aicina uz gadumijas koncertiem “Latviešu romantiku”. Skanēs mīlas lirika teātra aktieru Elīnas Dambes, Rūtas Dišleres, Elīnas Vānes, Paula Iklāva, Janusa Johansonas, Kārļa Neimaņa un Ulda Sniķera lasījumā, kuŗas saplūsmē ar melodiju 19./20. gs. mijā radījusi vienu no skaistākajiem akadēmiskās kameramūzikas žanriem. **29. decembrī** pēc koncerta apbalvos sezonas labākos teātra māksliniekus.

Vidzemes koncertzālē “Cēsis” 26. decembrī plkst. 18 būs **Ziemsvētku koncerts “Ir klusa nakts”**, kur tradicionālās Ziemsvētku dziesmas komponista Jāņa Lūsēna aranžējumā izpildīs Latvijā populārie solisti Ingus Pētersons (baritons) un Diāna Rudāne (soprāns). **30. decembrī plkst. 21** – krāšņa **Vecgada balle** kopā ar Jelgavas bigbendu Raita Ašmaņa vadībā un lieliskiem ārzemju solistiem – Londonas mūziklu zvaigzņi *Nigel Richards* un *Cecile Verny*. Visi piedalās svētku loterijā.

Rēzeknē 25. decembrī plkst. 15 Festivāla parkā pie galvenās egles – jautras dejas un spēles ar Rēzeknes teātra “Joriks” pasaku varoņiem. **Plkst. 17 Latgales vēstniecība GORS** aicina uz sirsnīgu tikšanos ar Latvijā pazīstamo muzikālo Igaņu ģimeni koncertā “Atīdami Zīmyssvātķi”. **28. decembrī plkst. 19 Latgales vēstniecībā GORS** – mūzikas projekts “Tev tuvumā” ar aktiera Artūra Skrastiņa, dziedātāju Aijas Andrejevas, Marta Kristiāna Kalniņa, grupas “Putnu Balle” izdziedātājam latviešu komponistu skaistākajām Ziemsvētku melodijām. **31. decembrī plkst. 23 Festivāla parkā** muzikāli izklaidējoša programma. Piedalās: Latvijas Nacionālā teātra aktieri Ainārs Ančevskis un Agnese Cīrule, etnomūziķis Ēriks Zeps, deju studija “Stoptime”. Pusnaktī Jaungada salūts!

Ventspils teātra namā “Jūras vārti” 28. decembrī savu pirmo koncertu Latvijā laikmetīgās autormūzikas sērijā “Ma” sniegs vijolniece, dziedātāja, komponiste un aktrise **Iva Bittova no Amerikas**. “Ma” jeb “bet” no itāļu valodas mūzikas terminoloģijā ir jauns mēģinājums vienā ciklā apvienot četrus dažādu žanru autormūzikas koncertus. **31. decembrī plkst. 22** būs **“Jaungada balle”**. Galvenajā deju placī foajē spēlēs Latvijas estrādes leģendārā grupa “Eolika”, bet lielajā ballē – “Laika Upe” ar latviešu un ārzemju estrādes hitiem. Iepriekšpārdošana visās “Bīlešu Paradīze” kasēs.

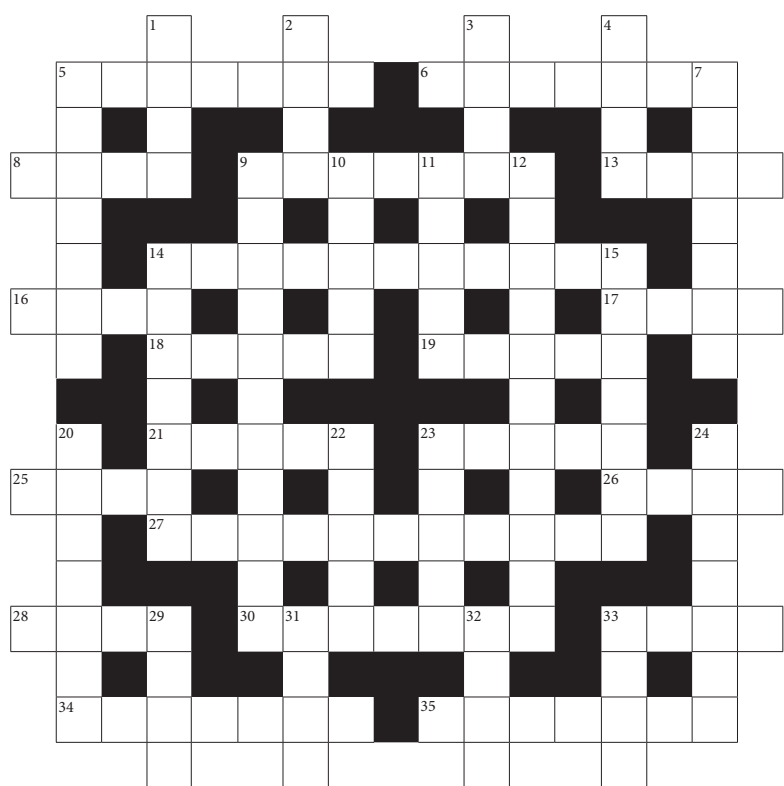
Liriskā eņģeļa balss **Endija Rezgale** (soprāns) sarūpējusi īpašu muzikālu koncertprogrammu **“Ziemsvētki cauri gadsimtiem”**, ko radījusi kopā ar ērģelnieci **Janu Zariņu** no Sanktpēterburgas, vijolniecei **Līvu Tomiņu** no Vidzemes kamerorķestra, flautisti **Elzu Bleikšu** no Mīnhenes Jauniešu Filharmonijas orķestra. Būs dzirdama **25. decembrī** plkst. 17 Rīgā, Anglikāņu Svētā Pestītāja baznīcā; **26. decembrī** plkst. 19 Valmierā, Sv. Sīmaņa ev. lut. baznīcā; **27. decembrī** plkst. 18 Salacgrīvā, Lielsalacas ev. lut. baznīcā; **2018. gada 5. janvārī** plkst. 19 Jelgavā, Sv. Annas ev. lut. baznīcā; **6. janvārī** plkst. 17 Kuldīgā, Sv. Annas ev. lut. baznīcā.

Kalvenes kultūras namā notika **LTV dokumentālās filmas “Pauls no Kalvenes”** pirmizrāde. Pauls Jonass (20 gadi) no Kalvenes pagasta šogad pārrakstīja Latvijas motokrosa vēsturi un kļuva par MX2 klases pasaules čempionu. Klāt bija filmas režisors Dāvids Ernštreits un operators Mārtiņš Šalms. 20. decembrī filma tiks demonstrēta LTV1 ēterā. Filma ir stāsts par ģimenē ieliktām vērtībām, pastāvīgu attīstības ceļu un ziedošanos.

Īsziņas sagatavojusi **Valija Berkina**

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis JĀNIS REVELIŅŠ (ASV)

Līmeniski. 5. Šķirot. 6. Jēzus Kristus krustā sišanas vieta. 8. Klaji lauki. 9. Pirmais Romas pāvests. 13. Miestiņš. 14. Krievu rakstnieka Ļeva Tolstoja romāns (vienā vārdā). 16. Afrikas valsts Ganas galvaspilsēta. 17. Austriešu komponistu Štrausu pilsēta. 18. Apvienība. 19. Kāju ietērs. 21. Mākslas veids, ko izpilda ak-

robāti un klauni. 23. Masas mērvienība angļu mēru sistēmā. 25. Indonēzijas sala. 26. Radniecīgs. 27. Sanīsties. 28. Liels daudzums. 30. Virieša vārds (*jūl.*). 33. Cilvēku klasifikācija. 34. Pirmais Indonēzijas prezidents (1901-1970). 35. Patmīlis.

Stateniski. 1. Caunu dzimtas ūdenī dzīvojošs plēsīgs dzīv-

nieks. 2. Pareģo. 3. Centrālāzijas tuksnesis. 4. Augstākā mātes dievība latviešu mītoloģijā. 5. Latviešu gleznotājs un grafiķis (1894-1966). 7. Pirmais nozīmīgais latviešu literārās valodas veidotājs (1832-1864). 9. Haiti galvaspilsēta. 10. Latviešu dzejnieks (1922-1963). 11. Neliels ūdenskritums. 12. Pieļaut, lai tek gremošanas sekrēts. 14. Viengadīgs ķirbju dzimtas augs. 15. Piena produkts. 20. Franču rakstnieks (1799-1850). 22. Apsējs. 23. Parādība. 24. Latvijas valsts trešais prezidents. 29. Ilgoties. 31. Mierīgs. 32. Tāds, kas pastāv. 33. Graudzāļu dzimtas augs.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 47) atrisinājums

Līmeniski. 1. Optimists. 6. Baku. 7. Ilfs. 9. Launkalne. 10. Dalī. 12. Metrese. 13. Odas. 18. Datēt. 19. Mango. 21. Torss. 22. Kartings. 23. Karakasa. 25. Ietīt. 26. Arona. 27. Plīts. 28. Apse. 30. Staieri. 33. Asis. 37. Tintoreto. 38. Inki. 39. Tots. 40. Stolipins.

Stateniski. 1. Oulu. 2. Taure. 3. Makaroni. 4. Salas. 5. Siet. 6. Boja. 8. Sava. 10. Didaktika. 11. Literātes. 14. Dermatīns. 15. Sasnausks. 16. Strikts. 17. Straupe. 19. Migla. 20. Osaka. 24. Koridori. 29. Pati. 31. Tango. 32. Rieli. 34. Ikts. 35. Atis. 36. Gots.

SPORTS

SPORTS

SPORTS

MARTINA DUKURA
50. UZVARA

Martins Dukurs Īglsas trasē Austrijā izcīnīja savu deviņto Eiropas meistarsacīkšu titulu skeletoņā un 50. uzvaru Pasaules kausā, kamēr viņa brālis Tomass Dukurs palika piektais Eiropas vērtējumā un sestais PK ieskaitē.

Martins Dukurs sacensību vadībā nonāca jau pēc pirmā brauciena, kurā par 0,07 sekundēm pārspēja sīvāko konkurentu, Pasaules kausa izcīņas kopvērtējuma līderi Sunbinu Junu. Otrajā braucienā korejietis uzrādīja izcilu rezultātu, taču arī to Martins pārspēja, divu braucienu summā apsteidzot Junu par 0,15 sekundēm. Tomass Dukurs pēc pirmā brauciena atradās piektajā vietā, taču pēc otrā noslidēja uz septīto pozīciju.

Lele Priedulēna piektdien trasē Austrijā izcīnīja dalītu sesto vietu Eiropas meistarsacīkstēs, bet Pasaules kausa ieskaitē viņa bija dalītā deviņā pozīcijā. Sportistiem startējot biežā miglā, Priedulēna pirmajā braucienā Īglsas trasi veica 55,05 sekundēs, kas bija astotais labākais laiks starp visām startējušajām skeletoņistēm. Savukārt otrajā braucienā latvieti savu rezultātu uzlaboja par 0,05 sekundēm, taču braucienā bija vien 15. vietā, kas summā lika atkāpties uz deviņto vietu.

MELBĀRŽA ČETRINIEKAM –
BRONZA

Latvijas bobsleja pilota Oskara Melbārža vadītais četrinieks Īglsas trasē Austrijā izcīnīja Eiropas meistarsacīkšu bronzas godalgas. Melbārdis kopā ar stūmējiem Daumantu Dreiškenu, Helviju Lūsi un Jāni Strengu no uzvarētāja atpalika par 0,40 sekundēm.

Melbārža četrinieks

Pasaules kausa izcīņas posma ieskaitē Melbārdim gan ceturrtā vietā, jo otro pozīciju izcīnīja kanādiets Džastins Kripss, kurš no pirmās vietas atpalika par 0,15 sekundēm. Otra Latvijas ekipāža ar pilotu Oskaru Ķibermani un stūmējiem Jāni Jansonu, Matisu Mikni un Raivi Zīrupu pēc pirmā brauciena bija septītajā vietā, bet Eiropas meistarsacīkšu ieskaitē – sestajā. Tas teorētiski ļāva pretendēt arī uz medaļām, tomēr šis kvartets aizvadīja kļūdainu otro braucienu, kas summā neļāva pakāpties augstāk, līdz ar to tika saglabātas pēc pirmā brauciena ieņemtās pozīcijas. Ķibermanim Eiropas meistarsacīkšu ieskaitē sestā vietā, Pasaules kausa vērtējumā – septītā.

Divnieku konkurencē Latvijas bobsleja piloti Oskars Ķibermanis un Oskars Melbārdis palika uzreiz aiz goda pjedestala. Par Eiropas čempionu divniekos trešo reizi karjērā kļuva vācietis Frančesko Frīdrihs, kurš uzvarēja arī Pasaules kausa vērtējumā. Tajā Ķibermanis ieņēma deviņto vietu, bet Melbārdis bija pozīciju zemāk, jo virs latviešiem bija arī trīs Kanādas un divi ASV dueti. Loti neveiksmīgas sacensības izvērtās Uģim Žaļimam ar Dāvi Sprinģi, kurī pieļāva rupju kļūdu pirmā brauciena startā, paliekot pirmspēdējā – 25. vietā, netiekot pie iespējas startēt otrajā braucienā.

BIATLONS

Latvijas vadošais biatlonists **Andrejs Rastorgujevs** Pasaules kausa izcīņas posma 10 km sprinta sacensībās Francijas pilsētā Ansi ar divām kļūdām šaušanā izcīnīja 24. pozīciju. Rastorgujevs uzvarē-

tājam norvēģim Johanasam Tinjesam Bē zaudēja vairāk nekā pusotru minūti. Otrais labākais no Latvijas sportistiem bija **Oskars Muiznieks**, kurš ar vienu kļūdu izcīnīja 50. vietu (+2:14,8), tādējādi kvalificējoties iedzīšanai. Savukārt Daumants Lūsa sacensības beidza 70. vietā (+2:44,3).

Veicot nekļūdīgu šaušanu, Latvijas biatloniste **Baiba Bendika** Francijā izcīnīja 52. vietu Pasaules kausa trešā posma 7,5 km sprinta sacensībās, pirmoreiz šosezon kvalificējoties iedzīšanai, kur 10 km distancē Bendika izcīnīja 42. vietu.

KAMANIŅAS

Latvijas kamanīņu sporta divnieku ekipāža **Juris un Andris Šici** Leikplesīdas trasē (ASV), ne pārāk sekmīgi aizvadot otro braucienu, ierindojās 11. vietā Pasaules kausa (PK) 5. posmā. Toties sprinta sacensībā brāļi Šici startēja daudz veiksmīgāk, izcīnot bronzas godalgas.

Šici, kurī trasē devās vieni no pirmajiem, ilgu laiku turējās pirmajā vietā. Viņus apdzina vien pēdējās divas startējušās ekipāžas. No uzvarētājiem latvieši atpalika 0,305 sekundēs.

Dāmu konkurencē Latvijas kamanīņu braucēja **Ulla Zirne** izcīnīja 12. vietu

Ulla Zirne

Pateicoties šim sasniegumam, Zirne iekļuva sprinta kausa sacensībās, kur piedalās katras disciplīnas 15 labākie posma kamanīņu braucēji. Vēl viena Latvijas pārstāve – **Ēliza Cauce** neaizvadīja sekmīgākās sacensības, divu braucienu summā ierindojoties tikai 18. pozīcijā.

SLĒPOŠANA

Talantīgā slēpotāja **Patricija Eiduka** Skandināvijas kausa sacensībās Somijā 10 km brīvā stila distancē nopelnīja 65,53 Starptautiskās Slēpošanas federācijas (FIS) kategorijas punktus. Tas ir visu laiku augstvērtīgākais rezultāts Latvijas sievietes distancē slēpošanā.

Eiduka sacensībās ieņēma 24. vietu, finišu sasniedzot pēc 27 minūtēm un 24,1 sekundes. Par uzvarētāju kļuva norvēģiete Tirila Venga, kurai latvieti zaudēja minūti un 4,2 sekundes.

DAŽOS VĀRDOS

• Pasaules Antidopinga aģentūras WADA 25 starptautiskajam sporta veidu federācijām nodevusi sarakstu ar vismaz 300 Krievijas elites sportistu uzvārdiem.

• Zviedrijas pārstāvji ir uzrunājuši Latvijas Olimpisko komiteju (LOK) par iespēju pieteikt **Siguldas bobsleja un kamanīņu trasi, lai kandidētu uz Ziemas olimpisko spēļu sarīkošanu Stokholmā 2026. gadā.** Zviedrijas galvaspilsēta Stokholma domā pieteikt savu kandidātūru minēto olimpisko spēļu rīkošanai, bet lēmums par to norises vietu tiksot pieņemts 2019. gadā. Stokholmai nav savas bobsleja un kamanīņu trases, tāpēc LOK uzrunāta par iespēju izmantot Siguldas trasi sacensību rīkošanai.

P. Karlsons

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro par cm² ierāmējumā Atlaides par reklāmas publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:

Gertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.

Rietumeiropas latviešu laikraksts, iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Izdevēji: Brīvās Latvijas izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna

Brīvā Latvija redakcija – Gertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011 (Darba laiks P.O: 9-17, PK: 9-13)

Tāl. (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,

Tālrunis: +371 67326784.

e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis (admin.) Lilac Cottage, 18 Lauds Road, Crick Northants. NN6 7TJ. Tāl. 01788823438, fakss 01788822441. Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas; pieņem Rietumu abonementus, izņemot Vācijas un Zviedrijas.

Pārstāvniece Anglijā: Terēze Bogdanova, tāl.: 07788790952, e-pasts: tereze.bogdanova@inbox.lv

ABONEMENTA MAKSA:

Lielbritānija: 6 mēnešiem GBP 75; 12 mēnešiem GBP 145. Samaksu ar čeku, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adrese sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Liel-britānija par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrija: 6 mēneši SEK 875; 12 mēneši SEK 1550. NAUDAS PĀRVEDUMI: LETTERNAS RIKS-FÖRBUND I SVERIGE/BRĪVĀ LATVIJA (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Plusgiro 11 47 46 - 1). Paziņojumus, sludinājumus, reklāmu sūtīt uz Rīgas redakciju. Abonentu administratore +371 26134315, red. +371 67326761, e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 155 eiro; 6 mēn. – 85 eiro; BL konts Lettische Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20, konts IBAN: DE94200100200271751204, BIC: PBNKDEFF. Adrese abonēšanas jautājumiem: Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tāl. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 85 eiro; 12 mēnešiem 155 eiro. Naudas pārvedumi ar čeku uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem USD 110,-; 12 mēnešiem USD 205,-.

Latvijā: 6 mēnešiem 33 eiro, 12 mēnešiem 55 eiro.

Digitālā avīze – 55 eiro 12 mēnešiem
Latviešu organizāciju un privāto sludinājumu maksā GBP 3,50 (EUR 6) par 10 mm augstu vienslejiģā platumā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm) GBP 45. Zviedrija – SEK 600.

Komerālie sludinājumi €7 (EUR 12) par 1 slejas cm. Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvian Weekly Newspaper

published by the Latvian Publishers Association,

Gertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011, Latvia

Iespiests: SIA EŅEKO, Rīga

SĒRAS

Mūžībā aizgājis mūsu mīlais draugs

PĒTERIS VĪTIŅŠ

Dzimis 1924. gada 9. maijā Madonas apriņķa Liezeres pagastā, miris 2017. gada 4. decembrī „Straumēnos”, Anglijā

“Lai Tevi svētī zemes vēji,
klusi miera dziesmu dzied”.

Par viņu sēro
Cukurs un Lee ģimenes

No mums šķīries ilggadējais
DVF Česterfildas nodaļas vadītājs

PĒTERIS VĪTIŅŠ

Dzimis 1924. gada 9. maijā Madonas apriņķa Liezeres pagastā, miris 2017. gada 4. decembrī “Straumēnos”, Anglijā

Viņu mīļā un pateicīgā piemiņā paturēs
Daugavas Vanagi Česterfildā

PERSONU, NOTIKUMU UN KĀPU KULTŪRVĒSTURISKA ENCIKLOPĒDIJA

Aicinām atbalstīt virtuālo enciklopēdiju
Nekropole.info arī materiāli,
veicot mērķa ziedojumus. Šis ir unikāls projekts,
kuram nav analoga pasaulē. Mēs tveram pasaules
aizejošo vēsturi, par centrālo asi, ap kurū viss
griežas, liekot Latviju. Tas varbūt ir ambiciozi, bet –
kurš gan darīs, ja ne mēs paši?!

www.nekropole.info!

Sandevija PĒRK *Strādājam visa Latvijā*

MEŽA ĪPAŠUMUS
CIRSMAS
LAUKSAIMNIECĪBAS ZEMI **Augstākās cenas par mežu!**

PALĪDZAM ĪPAŠUMU TIESĪBU ATJAUNOŠANĀ
UN MANTOJUMA LIETU KĀRTOŠANĀ

T. 27137749 sandevija@inbox.lv

Ziemassvētkos

*Ar spārnu pārslotu kā eņģels mani skar,
Pa ielām klistot sniedzīnš šovakar.
No tālās bērības pār mani zvaigznes birst
Un ugunis un ziedos tumsa mirst.
Ar spārnu pārslotu balts eņģels mani skar,
Un augšā zvaigžņu kori dzirdēt var.*

/Kārlis Skalbe/

Gaišus, draudzīgus svētkus un sekmīgu 2018. gadu visiem radiem, draugiem un paziņām novēl Inese un Roger

Sūtām draugiem un ģimenei siltus Ziemassvētku sveicienus no Austrālijas un novēlam visiem ražīgu un panākumiem pilnu 2018. gadu! Uz tikšanos Dziesmu un deju svētkos!!

Heli, Tiina un Pēteris Pētersoni

*Ka latvji bēg no dzimtenes
Kā lapas, vēja rautas.
Raud taures tukšos tīrumos
Pēc izkildušās tautas!
/K. Skalbe/*

Priecīgus Ziemsvētkus un laimīgu Jauno gadu!

Dievs dod mums spēku un prasmi saturēt mūsu tautu Latvijā! Tautas laime nav aiz septiņiem kalniem un deviņām jūrām.

Wilma Tenees un Uģis Bērziņš
2017. gada decembrī

MATIŠS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM
ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Vaļņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

Latviešu Nacionālā padome Lielbritānijā
novēl tautiešiem tuvu un tālu

Priecīgus Ziemsvētkus un laimes, cerību un panākumu pilnu 2018. gadu – Latvijas simtgadi!

*Debesīs tūkstošiem zvaigžņu,
Tomēr katram vien savu – zvaigzni,
Kas dod cerību, drosmi un prieku,
Zvaigzni, kas sniedz vēstījumu, likteni
Un īsto ceļu sapņa piepildījumam.
Lai jums katram ir sava zvaigznīte!*

Latviešu dokumentācijas centra un Lielbritānijas latviešu archīva DVF Straumēnos darbinieki novēl saviem ziedotājiem, palīgiem un citiem labvēļiem **GAIŠUS, PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS UN VEIKSMĪGU 2018. GADU!**

Archīva digitalizācijas darba grupa. Pirmajā rindā no kr.: I. Auziņa-Smita, A. Ligere, I. Lāčkāja, Dz. Viksne. Otrā rindā no kr.: R. M. Smith, A. Viksne, A. Jinkinson.

Kad esat Straumēnos, aicinām jūs iegriezties krātuvē, lai iepazītos ar mūsu vēstures liecībām un kultūras vērtībām. Lūdzam jūs arī talkā šo krātuvī un archīvu papildināt, nododot latviešu sarīkojumu programmas, fotogrāfijas, organizāciju dokumentus, avīzes, periodiku u.c. materiālus.

Inese Auziņa-Smita (LDC&A vadītāja)
Laimonis Ceriņš (LDC&A administrators)

PAZIŅOJUMI

LATVIJA

Rīgas Evanģēliskās draudzes Ziemsvētku dievkalpojums **24. decembrī** plkst. 13 Rīgā, Akas ielā 13. Visi interesenti ir laipni aicināti piešķirties uz draudzes organizēto iesvētītes mācību. Pietiekumus, lūdzu, sūtīt uz info@redraudze.lv

ANGLIJA

DIEVKALPOJUMI ZIEMEĻANGLIJAS DRAUDZE, māc. D. Vāvere

Bradfordā, Vācu baznīcā (*The German Protestant Church*), 29 Great Horton Rd, Bradford, BD7 1AA, svētdien, **24. decembrī**, plkst. 11 Ziemsvētku dievkalpojums.

Bradfordā, Vācu baznīcā (*The German Protestant Church*), 29 Great Horton Rd, Bradford, BD7 1AA, svētdien, **21. janvārī**, plkst. 11 dievkalpojums.

VIDUSANGLIJAS DRAUDZE, māc. V. Vāvere

“Straumēnos”, Dārza mājā, *Catthorpe Manor, Libourne Road, Catthorpe*

pe, *Lutterworth, LE17 6DF*, sestdien, **23. decembrī**, plkst. 15 Ziemsvētku dievkalpojums.

APVIENOTAJĀ LONDONAS LATVIEŠU EV. LUT. UN MIERA DRAUDZĒ svētdien, **24. decembrī**, plkst. 14 Ziemsvētku vakara dievkalpojums.

MANČESTERAS DRAUDZE, māc. D. Vāvere

Mančesterā, *Martin Luther Kirche*, 9 Park Road, Stretford, M32 8FE, svētdien, **14. janvārī**, plkst. 13.30 dievkalpojums.

ZVIEDRIJA

UPSALAS ev. lut. draudzes Ziemsvētku dievkalpojums pirmdien, **25. decembrī**, plkst. 11 Vindhemas baznīcā (*Vindhems kyrka, Vindhemsgatan 9, Upsalā*). Dievkalpojumu vadīs mācītāja Ieva Graufelde. Visi miļi gaidīti!

VESTEROSAS ev. lut. draudzes Ziemsvētku dievkalpojums sestdien, **23. decembrī**, plkst. 14 Zvirbuliņa kapela (*Sparvens kapell, Kungsfågeltan 10B, Vesterosā*). Mācītāja Zilg-

me Eglīte. Pēc dievkalpojuma sadraudzība pie kafijas galda. Visi miļi gaidīti.

STOKHOLMAS Ziemsvētku dievkalpojums svētdien, **24. decembrī**, plkst. 14 Somu baznīcā (*Finska kyrkan, Slottsbacken 2B-C, Gamla Stan, Stockholm*). Dievkalpojumu vadīs mācītāja Ieva Graufelde, pie ērgelēm Rūta Baumgarte. Dievkalpojumu kuplinās Kristera ansamblis tenora *Christer Wikmark* vadībā. Visi miļi gaidīti!

INFORMĀCIJA par Zviedrijas latviešu ev. lut. draudzēm un dievkalpojumiem redzama arī mājaslapā www.draudzes.se

VĀCIJA

DIEVKALPOJUMI Eslingenā, Dienvīdus baznīcā, *Suedkirche, Spitalsteige 3*, Pirmajos Ziemsvētkos, **25. decembrī** plkst. 15 Ziemsvētku svētbridis (māc. Elmārs E. Rozītis) un sekojošs koncerts ar kopēju svinēšanu draudzes zālē.

Latvijas egles

Šovakar Latvijas egles
Līdzīgas eņģeļiem liekas,
Inesot sētā un sirdī
Ziemassvētku balto prieku.

Šovakar Latvijas egles
Meža korāļus spēlē,
Mūžīgu ziedēšanu
Debesu dārzos vēlē.

Šovakar Latvijas egles
Līdz pat debesīm staro
Un ar eņģeļiem kopā
Dievnamos svētvakaro.

Šovakar Latvijas egles –
Altāris sveču priekam.
Savu dvēseli droši
Dieva rokās lai liekam.

/Kornēlija Apškrūma/

Latviešu IZGLĪTĪBAS FONDS Lielbritānijā

sirsniņi pateicas visiem ziedotājiem un novēl priecīgus Ziemassvētkus un sekmīgu 2018. gadu

